

juliol - agost 1997 núm. 180 175 PTA.

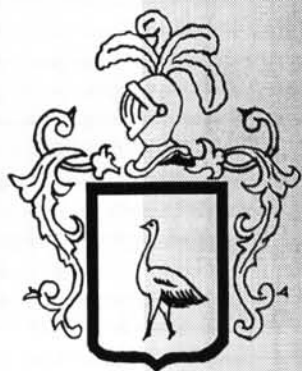
LLUCMAJOR

de pinte en ample

EL MERCAT, UN TRASLLAT POLÈMIC

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

GORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX
Catalina Font

♦
COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Lucia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Maties Garcies	Miquel Janer
Franç Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Benet Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Joan Monserrat
Francisca Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Joan Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Antoni Vadell
Jeroni Tomàs	Francesc Verdera
Bàrbara Verdera	

♦
IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

♦
El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

El mercat de la discòrdia

Quan les vacances d'estiu ja són aquí ha botat la polèmica sobre el trasllat del mercat. Polèmica entre els ciutadans i una postura d'enfrontament entre el batle i els empresaris i comerciants llucmajorers que té continuació al si de la pròpia Associació, integrada a la PIMEM, inicialment propulsora d'una iniciativa per a la modificació del mercat dels divendres.

La discòrdia entre els mateixos empresaris i comerciants llucmajorers es produeix justament un mes després que l'Associació mostràs davant l'opinió pública una postura unitària i enèrgica contra el projecte que contempla la construcció de l'autopista Palma-Manacor. Ha bastat, segons sembla, l'aparició d'una pedra, casual o intencionada, en el camí, per tal que interessos particulars i de localització (proximitat o llunyania de la ubicació del mercat) per clivellar o tal vegada enderrocar el recent començat mur de frontal oposició a l'autopista.

El canvi d'ubicació del mercat no és irreversible. Si ara ha bastat una decisió municipal, en el futur se'n pot produir una de signe contrari, circumstància impossible en el cas de l'autopista. Poc importarà en quins carrers de la ciutat quedin instal·lades les paradetes dels marxandos, si el mur de ciment i l'asfalt de l'autopista deixa de banda i per a sempre Lluçmajor.

Les vacances són un bon moment per a la reflexió. Una reflexió que ha de donar pas al diàleg entre els propis empresaris, comerciants i responsables municipals. Un cop esgotada aquesta via -en el cas de l'autopista sembla gairebé impossible- la democràcia obre un ventall de possibilitats per manifestar i expressar qualsevol opinió.

Els arbres del mercat no poden amagar el bosc de l'autopista. Ha arribat, idò, el moment de la reflexió per a empresaris i comerciants de la ciutat. Díficilment poden encapçalar l'oposició ciutadana contra l'autopista si la discòrdia regna dins de la mateixa Associació. ♦

Ple de l'Ajuntament del dia 25-6-97

**Al·legacions a las normes del CIM
sobre construccions a sòl rústic**

A. Tomàs

Dos foren els temes pels quals l'Ajuntament convocà un ple extraordinari el dimarts dia 25 de juny. El primer sobre la formulació d'al·legacions a les normes subsidiàries de planejament urbanístic a sòl rústic aprovades inicialment pel CIM. I el segon punt una subscripció d'operacions de tresoreria.

Sobre el primer assumpte el regidor delegat d'Urbanisme, Joan J. Jaume, va explicar que es tracta de canviar les normes de construcció de vivendes a sòl rústic, que passa d'una quarantena actual a dues en el pla del CIM. Jaume digué que el Consell Insular s'ha excedit amb elles, perquè ha fet unes normes per tota Mallorca sense tenir en compte les particularitats de cada municipi i, concretament a Lluçmajor que es sent perjudicat, a més d'invadir les competències del Govern Balear que està a punt d'aprovar la Llei del Sòl Rústic.

Antoni Llompart, del PSM anuncià el seu vot en contra d'aquestes al·legacions defensant les normes del CIM del 15.000 m. per poder edificar a sòl rústic, "ja que allò normal seria que el sòl rústic fos només això, sòl rústic, sense poder edificar ni urbanitzar, amb els problemes que això comporta als Ajuntaments, sobretot a Lluçmajor on les casetes de fo-

ravila es toquen i pareixen més carrers que zones rústiques". Afirmà que el CIM té competències de moment en la matèria a l'espera de la Llei del Govern Balear, sobre la qual duu 14 anys de retràs i no es defineix sobre el tema.

400 milions per pagar els proveïdors

El segon punt, que tampoc obtingué l'aprovació dels grups PSOE-PSM, fou una subscripció d'operacions de tresoreria, facultant el batle per dispondre de 400 milions de pessetes per al pagament de factures atrassades als proveïdors, el que permetrà, segons el tinent de batle Lluç Tomàs, poder normalitzar aquest assumpte. L'oposició manifestà que mentres no es faci un pla de netejament consensuat, ells no volen donar el vist-i-plau a nous endeutaments. ♦

Plenari de l'Ajuntament (30-VI-97)

Compra d'un solar per a l'Institut de s'Arenal

Arnau Tomàs

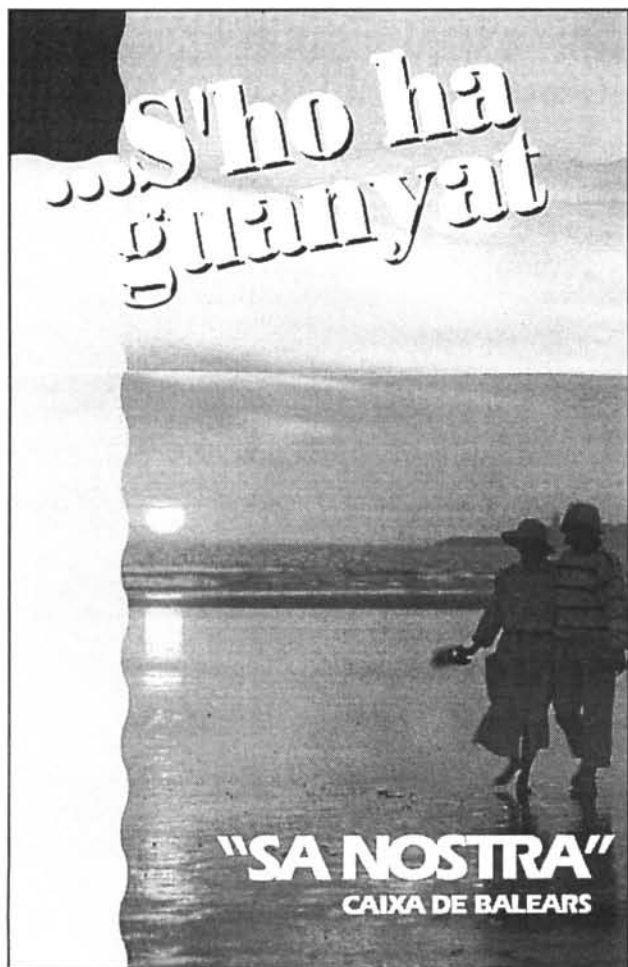
En el ple ordinari mensual celebrat el passat dilluns 30, es va acordar la compra d'un solar de 10.500 m². a S'Arenal per oferir-lo al MEC i construir l'anhelat i polèmic Institut de Secundària. Aquests terrenys són propietat de D. Maria Concepció Roses Montis i són al costat del camp municipal d'esports, el preu dels quals no pot sobrepassar els 20 milions de PTA. L'acord es va prendre per unanimitat i A. Llompart, del PSM, va dir que ja que de l'Institut se'n beneficiarien estudiants d'ambdós termes, seria desitjable la col·laboració econòmica de l'ajuntament de Palma.

L'assumpte més discutit fou el referent a la modificació puntual del Pla General sobre el solar del polèmic hotel Maracanà, on es construirà a la fi el centre de Salut, i es modificarà el Pla general (els metres suficients) per poder edificar a l'anomenat "clot" afrontat amb el C. Maria Antònia Salvà. L'oposició PSOE-PSM va qualificar l'operació d'embullada, ja que després de canviar els plans i perdre doblers en el tema del Maracanà, es modifica el Pla general per un fracàs de gestió. Tant en J. Rabasco com en Joan Jaume, regidor d'Urbanisme, acusaren els portaveus de l'oposició d'obstinar-se a posar obstacles al problema sense aportar solucions.

Es va acordar també la concessió de subvencions a diverses entitats esportives i socials, com la concessió de dos milions de pessetes a la Televisió de Lluçmajor perquè pugui millorar les seves instal·lacions i perquè es pugui veure a tot el terme.

Com ja és habitual, fou rebutjada una moció del PSOE, on es demanava que es decidís una ubicació definitiva al mercat del divendres a Lluçmajor. Antoni Garcias va dir que el canvi de llocs en el mercat ha estat una decisió precipitada i en contra dels desitjos dels comerciants, ja que aquest no era l'objectiu de la petició dels comerciants. Antoni Llompart va manifestar que el canvi ha suposat "vestir un sant i despullar-ne un altre" i s'han creat enfrontaments i malestar on no n'hi havia. El regidor d'Indústria i Comerç, Joan Puigserver va dir que el canvi s'ha fet a instàncies de l'Associació de Comerciants i Empresaris, i s'ha donat també solució al col·lapse circulatori al Born, també va acusar A. Llompart d'abocar desqualificatius i insults a la premsa i a J. Gamundí, del PSOE, de contradir allò manifestat a la reunió de la comissió sobre el tema. ♦

4

VIII Mostra de Teatre

Del dia 30 de maig al 13 de juny tingué lloc al Teatre Recreatiu la Mostra de Teatre Ciutat de Lluçmajor que enguany celebrava la seva vuitena edició. Com els altres anys l'èxit de públic fou notable.

Els grups participants foren: AGARA d'Andratx amb l'obra "Les delícies de la llar" dirigida per Pep Borràs; PICADIS de S'Arenal amb l'obra "Operació: Fígues seques" versió adaptada per Damià Tomàs i dirigida per Pep Lluís Gallardo; el grup NOSTRA TERRA, fundat l'any 1933 a Son Espanyolet, presentà l'obra "Els joves ho troben un desbarat" adaptada i dirigida per Josep Lluís Fernández; tancà la mostra L'ASSOCIACIÓ ARTÍSTICA SANT BO-NAVENTURA de Lluçmajor amb l'obra "Sa patinada de na Pili" dirigida per Rafel Fiol. ♦

L'associació artística Sant Bonaventura va escenificar « Sa patinada de na Pili »

PIMEM de Lluçmajor acusa el batle d'actuar d'amagat dels comerciants

El batle fa cas omís de la sol.licitud d'ampliar el Mercat i el trasllada del seu lloc habitual

La sol.licitud que es paralitzi aquest trasllat, no és tenguda en compte pel Batle

- L'associació de Comerciants i Empresaris de Lluçmajor, integrada a la PIMEM, de fa temps, desenvolupa diverses idees que permetin paliar el deteriorament econòmic del comerç de Lluçmajor, entre elles, la de donar un nou enfocament al mercat dels divendres, enfoc que requereix l'ampliació (tot mantenint l'actual ubicació, desenvoluparlo en altres zones del poble), la seva diversificació i selecció dels productes exposats a la venda, incorporant artesanía, antiquitats, etc. i la pròpia participació en el mercat dels comerços locals.

Conseqüentment amb tot això, l'Associació de Pimem, va sol.licitar per escrit al Batle una ampliació del Mercat dels divendres amb l'objectiu que els comerços locals hi poguessin participar. Inexplicablement, el batle va decidir pel seu compte i sense consulta prèvia als comerciants locals, creant innecessàriament una greu crispació en el si del comerç de Lluçmajor. Primer de tot, l'Associació de Pimem, per escrit, va sol.licitar al Batle que suspengués l'esmentat trasllat fins que no hi hagués un diàleg més ample entre el propi comerç i l'Ajuntament, per tal de cercar el model de mercat més beneficiós per al conjunt del poble de Lluçmajor. Aquestes raons no foren ateses i el passat divendres es va consumir el trasllat ordenat pel Batle.

En una reunió amb els comerços afectats per aquest trasllat i amb una ampla representació de la majoria de la resta de les zones de Lluçmajor, es va acordar per absoluta unanimitat denunciar aquesta manca de sensibilitat del Batle amb el comerç local, inadmissible en una persona que ha estat conseller de Comerç i se suposa que hauria de conèixer la importància dels mercats locals com a instru-

ments per al desenvolupament econòmic i de l'activitat del comerç i dels serveis dels pobles.

Per aconseguir que el mercat de Lluçmajor es desenvolupi d'acord amb els interessos de tots els comerços, bars, restaurants, etc. del poble, l'Associació pensa elaborar una proposta per a la seva ordenació (que anirà ajudada per les signatures de tots el que pretenem un mercat per a tots), en la qual es contemplarà la seva ubicació i ampliació, la selecció de les ofertes que s'haurien d'implantar, la divulgació i la forma de participació del comerç local en l'esmentat mercat dels divendres.

Esperam que el batle de Lluçmajor sigui capaç d'un major diàleg amb el comerç del poble i atengui els interessos de tots. ♦

PERRUQUERIA PUIGSERVER

25 Aniversari

HORARI D'ESTIU: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 16 a 19
Dissabtes
de 8 a 1

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 64 05 14 (Lluçmajor)

Jubilació de Na Margalida Font

Tancar la pàgina de la vida activa és molt emotiu. Na Margalida Font serà, a partir d'ara, "mestra jubilada".

En silenci, allà per l'any 1961, començà la tasca de l'ensenyança i, com molts de mestres d'aquell temps, va treballar uns cursos a la Península fins arribar el moment de retornar a la Roqueta. Quan va tenir ocasió, s'incorporà a l'escola del seu poble per seguir exercint la seva feina.

Per acabar aquest cicle de la seva vida ens reunirem tots els companys i companyes del Col·legi i, amb ensaïmada, vi dolç i un petit record, li donàrem l'adéu. La jubilació ja és aquí!

Més de 20 anys de compartir alegries i penes, il·lusions i desencants; i sempre amb un únic objectiu: ensenyar. Tot

això deixa una forta empremta en el cor dels mestres.

Na Margalida, voluntàriament, amb salut i alegria tanca la pàgina de la vida activa dins l'escola per dedicar-se, a partir d'ara, al treball de l'oci.

Nosaltres els seus companys, que tant l'estimam la despedim amb una forta abraçada i li desitjam que pugui gaudir anys i més anys d'una jubilació ben merescuda.

I "en silenci", així com arribà s'acomiada, amb la satisfacció del deure complert.

PER MOLTS D'ANYS! ♦

En nom de tot el professorat del CP Rei Jaume III
Joan Monserrat Mascaró

Recollida de firmes per demanar millores a la Placeta dels Pins

Un grup de mares que duen els nins a jugar a la Placeta dels Pins ha promogut una campanya de recollida de firmes per demanar a l'Ajuntament les següents millores: que es canviïn els materials de ferro per altres de fusta o plàstic, una sortida d'aigua potable per poder beure, que es penalitzin els amos que deixen que els cans facin les seves necessitats dins l'arena i que es tanqui de qualque manera la placeta per evitar que els infants surtin corrent al carrer.

Lluemajor de Pinte en Ample s'adereix a aquesta proposta tot esperant que el problema se solucioni aviat. ♦

Final de curs al C.P. Jaume III

Les fotografies parlen soles: El C.P. Jaume III va tancar el curs amb una animada festa que va tenir lloc a l'espaió pati de Ses Escoles el passat divendres dia 20 de juny. Alumnes de tots els cursos, que ho havien preparat amb il·lusió i interès durant mesos, l'animaren amb actuacions de tota casta: teatre, música, dansa, passis de modes, gimnàstica rítmica... i un llarg etcètera que inclou una gamma de play-backs dedicats al grup de moda, les famoses Spice Girls. Els mestres, amb una important feina de coordinació, i els pares, sobretot l'AMPA que es cuidà, entre

altres coses, que no hi mancàs una mica de refresc, participaren també a la festa, durant la qual els nombrosos visitants varen poder participar un poc de la convivència escolar i veure també la ja iniciada segona etapa de les obres de rehabilitació del centre.

Gràcies a la participació de tothom, i sobretot a la dels joves artistes i esportistes de la casa va ser un horabaixa ben agradable que va servir per fomentar la convivència i dir-nos bones vacances i fins als cursos que ve, o fins sempre.

Manuel Solano, al Concurs Nacional de Joves Barmans

Foto Meyer

- El passat 25 d'abril, Manuel Solano Pérez va obtenir el Subcampionat de Balears en la modalitat de "Jove Barman".

Dia 28 del propassat mes de maig, M. Solano va participar al Concurs Nacional de Joves Barmans, a Màlaga, al Cortijo "Bacardi-Martini" on hi havia representació de totes les Comunitats de l'estat espanyol, amb un total de 21 participants. En aquest Concurs, el Jove Barman Solano va quedar en tercer lloc, amb el seu còctel "Americà", a base de martini rosso, amaro i soda. Enguany Solano intentarà anar al Campionat del Món i des d'aquestes planes li desitjam tota la sort. ♦

50 milions a Lluçmajor

L'administració de loteries de Lluçmajor ubicada a la impremta Moderna va vendre una sèrie (deu dècims) del núm. 93.273, primer premi del sorteig del dissabte dia 28 de juny. Els dècims que han guanyat cinc milions cada un s'han repartit entre gent de Lluçmajor i s'Arenal. Enhorabona als guanyadors. ♦

S'Arenal

Novetats a les Festes de Sant Cristòfol

Tomeu Sbert (Text i foto).-

Un any més arriba la bulla de les festes de Sant Cristòfol a s'Arenal, amb un nodrit programa d'actes que tenen lloc des del 29 de juny al 14 de juliol. Cal destacar la inauguració d'un monument als trencadors de marès, vertaders fundadors al segle passat del llogaret arenaler, avui esdevingut una important àrea metropolitana. Aquest acte serà el diumenge dia 14, a les 13 hores, al parc públic situat davora de la Plaça Major, i una hora abans, al carrer de la Vicaria, benedicció d'automòbils.

També hem d'esmentar una altra novetat, l'entrega del "Premi Extraordinari s'Arenal" a l'arenaler més votat mitjançant uns cupons publicats durant quatre mesos a la revista "S'Unió de s'Arenal". Les votacions van separades en sis grups, per temes: cultura, esports, turisme, àrea social, comerç, tipisme, etc. Un global de dos milers de vots decidiren els guanyadors, noms que donarem al proper número.

Aquest és un premi que ja estava instituït i ara s'ha tornat recobrar. Ja s'havia donat en sis ocasions; això era als anys vuitanta. Es varen instituir quan en Joan Perelló Palmer era delegat de batlia i aconseguiren el guardó el regatista Toni Ferrer, l'ex-batlle Gabriel Ramon, l'hotelier Pere

Canals, Sor Sebastiana Gelabert, Germana de la Caritat i el pescador Bartomeu Riera.

Ara, en una iniciativa del batle Gaspar Oliver, l'Ajuntament llucmajorer torna a entregar el significatiu premi; serà a l'església de s'Arenal, dissabte dia 5 a les 21 h.

Més actes

- Pregó de les festes a càrrec del catedràtic Pere A. Salvà Tomàs, sota el títol de "La demografia de s'Arenal de Lluçmajor. D'un poble de trencadors i pescadors a un centre turístic". Serà presentat per Miquel Sbert.

Veim, entre altres actes, teatre, a càrrec dels grups "Picadís" i l'Agrupació Sant Bonaventura, concert pel Cor de la Porciúncula, petanca, amb els primers 25 anys d'història del Club Petanca Son Verí, concursos de dibuix, de coques, de pesca, gimcana, karaoke...

El grup "Amics dels Reis d'Orient" farà entrega dels seus premis, instituïts fa uns anys, exposicions artístiques de ceràmica, fotografia. També música; nit de salsa, nit de pop-rock i nit andalusa, revetlla mallorquina, pintada sobre l'asfalt, concert de flamenc-rock, tir al plat, actes religiosos, entrega d'obsequis a les persones majors de 80 anys, demostració de salt amb rampa sobre patins, processó marinera en honor de la Mare de Déu del Carme, concert a càrrec de la Banda de música de Lluçmajor...

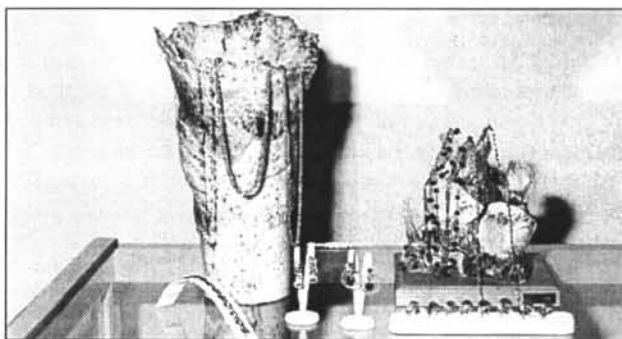
8

JOIERIA I RELLOTGERIA

ESPECIAL COMUNIONS

*Recordau els nostres
millors preus
i les nostres ofertes*

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor)
C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

S'Arenal celebra les seves festes populars de Sant Cristòfol.

Notícies breus

- Es disputà un campionat d'Espanya a s'Arenal, a l'especialitat de volei-platja, amb unes pistes muntades a l'arena que serviren d'escenari, tot i que el fort vent va destorbar una mica l'espectacle.

- Miquel Vidal Fullana, Ilucmajorer, propietari de l'hotel Tokio i d'altres establiments hotelers, és el nou president de l'Associació d'Hotelers de s'Arenal-Platja de Palma-Ca'n Pastilla, en substitució de Josep Oliver Marí. En una propera ocasió parlarem amb el nou president.

- Aquacity continua essent el major parc aquàtic del món, i enguany compleix 10 anys d'activitats. Un centre d'oci d'allò més emblemàtic de l'illa.

- A les instal·lacions del Club Nàutic de s'Arenal s'ha adequat una oficina per a la Guàrdia Civil de Ports i Costes. Tot això perquè aquestes forces de seguretat puguin desenvolupar millor la seva tasca.

- Han sonat campanes que un arenaler, popular i estimat, que porta un quart de segle dirigint un club esportiu, del qual fou fundador, podria encapçalar una candidatura Ilucmajorera a les properes eleccions municipals.

- Quique Ogazón-Tomeu Socias continuaran entrenant

la UD Arenal la propera temporada.

- El Bàsquet-Arenal (Impremta Bahía) ha tengut problemes greus amb el seu spònsor (Hidrobox), però el club que presideix Guillem Boscana continuarà amb més força que mai desenvolupant les activitats pròpies de participació i de promoció. Enhorabona Guillem.

- David Sánchez, el davanter de la UD Arenal és el guanyador del "Trofeu Assegurances Sbert" com a màxim golejadore de l'equip de Preferent.

- Tolo Sbert, el director-gerent d'Aquacity, fou el pregoner de les festes de Sant Pere que cada any organitza el Club Nàutic de s'Estanyol. El tema del pregó fou "Oci i qualitat de vida". Tancaren l'acte el president Ginard i el tinent de batle, Lluç Tomàs.

- Hi haurà institut de secundària a s'Arenal. Estarà situat no gaire enfora de l'actual camp municipal d'esports.

- La regatista de s'Arenal, Xisca Cerdà, representarà Espanya al campionat d'Europa juvenil, classe Europa, a Noruega. Sort. ♦

9

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

*Infants, home i dona
Cursos de Brodats Artesans*

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - Lluçmajor

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Extraordinari concert de Fi de Curs de l'Associació Amics de la Música de Lluçmajor.

Coral Infantil

Joan Salvà C.
Fotos: C. Julià

El mes de juny és símbol màgic de l'any agrícola i dels treballs dels estudiants alhora. Més de la cuita, del batre i de l'avaluació del rendiment acadèmic d'aquells que han passat per les aules d'ensenyament. L'Escola de Música de l'associació musical llucmajorera es va lluir en un magnífic concert de fi de curs on tots els alumnes de l'escola demostraren, un cop més, els ràpids progressos que han protagonitzat durant aquest curs. Nins i nines de totes les edats, ens demostraren que el seu pas per les aules de l'Escola, improvisada a un pis, ha estat ben profitós que han treballat amb entusiasme i plena dedicació. I a més d'això introduïren espipellades plàstiques dins la demostració musical, com el vals que de sobte ens ballaren els components de l'agrupació musical del grup de percussió. Una altra novetat inèdita fou "el Rondino", interpretació musical feta només amb les mans. De cop i volta les mans es converteixen amb l'únic instrument d'una agrupació musical. Successions de notes, compassos i ritmes surten del picar de mans dels músics. Tota una magistral interpretació dirigida pel gran mestre percussionista de l'escola, en Vicenç Fontelles. La interpretació dels més menuts, no fou, per això menys exitosa. Cançons populars i de bressol fruïren de la boca tendra dels ninets i ninetes que donen les primeres passes sobre les partitures musicals amb cançons com "els tres

Conjunt Instrumental

La Palmera

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

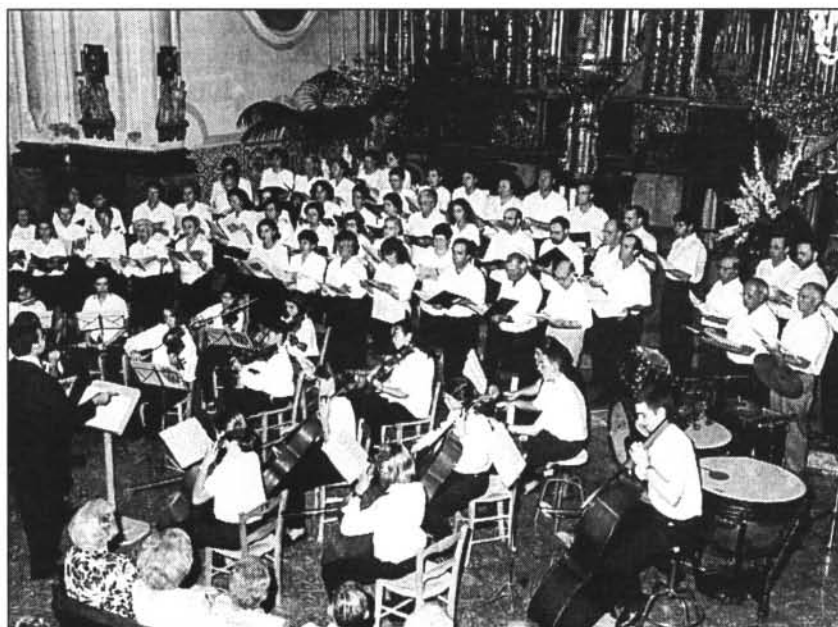
SA FILOA

C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

Grup de Percussió C

Tambors", o la cançó inèdita de la directora, Pilar Noguera, titulada "Sa nostra Coral". Un esclat de mamballetes ressonà dins el Convent davant cada actuació.

Tanmateix la Coral "Amics de la Música" juntament amb la de Porreres havien d'arrodonir un concert inolvidable, magníficament acurat pels directors de totes les agrupacions. Amb el suport de la nostra famosa Orquestra de Cambra, ambdues corals interpretaren Vivaldi fent reviure dins el públic l'emoció que es gaudeix davant les obres d'art. Peces magistrals: "Gloria in excelsis", "Laudamus te", "Domine fili unigenite", "Domine Deus, Agnus Dei" i "Quoniam tu solus sanctus", convertiren el Convent amb un paradís de la música coral. La romànica arquitectura de l'edifici franciscà a Lluçmajor es convertí durant uns moments màgics amb el millor escenari del món del cant coral, protagonitzat per les dues corals esmentades agermanades pels seus comuns directors: Ferran Vaquer, Sebastià Melià i Marc Vaquer. Voldríem tornar sentir les mateixes veus, les mateixes peces, ben prest, perquè el temps que han estat assajant no debades mereix una única interpretació. Esperam reunir-nos de bell nou per escoltar Vivaldi o qui ells vulguin. Massa ens han demostrat el que són capaços de fer. Per acabar, una referència, molt de pressa, vers les autoritats locals perquè donin suport a les iniciatives musicals de l'Associació. Els fruits ho demostren i, per això mateix, l'Ajuntament ha de demostrar la seva sensibilitat posant esment a tots els rebrots culturals de la nostra Ciutat. ♦

*Coral "Amics de la Música", Coral de Porreres
i Orquestra de Cambra de Lluçmajor*

ANTÒNIA ISERN

major
net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

Maria Car

Boutique

Tracte especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Festival de Dansa

Coloma Julià

El passat dia 17 de juny es va celebrar al Teatre Recreatiu el V Festival de final de curs de l'Escola de Dansa de Lluçmajor.

La directora de l'escola, Paloma Dopico, està prou satisfeta d'aquest festival, perquè considera que les nines de cada any ballen més i millor, per això s'han pogut realitzar deu actuacions llargues i al mateix temps s'ha pogut prescindir dels exercicis de la barra, de l'aeròbic i fins i tot del decorat de l'escenari. Es tractava de resaltar el nivell adquirit per les alumnes cada vegada millor.

S'hauria de destacar l'actuació de José Cabrera, un alumne de 5è de Conservatori amb qualificació d'excel·lent. Juntament amb na Francesca Garau realitzaren un "Pas a dos" brillant i molt aplaudit.

Enguany havien començat moltes nines noves perquè cada vegada té més acceptació el ball clàssic i l'Escola de Dansa. ♦

"Curs d'Iniciació" amb música de Stockhausen.

"Tangos" amb música de Mores.

"Coppelia" amb música de Delibes. Alumnes de 4t Curs.

"Pas a dos" amb música de Tchaïkowski.

Quatre mots

Xesc Garcias, delegat de JSE al 34è Congrés del PSOE.

Joana Font

1.- Valoració del 34è Congrés i de la delegació balear.

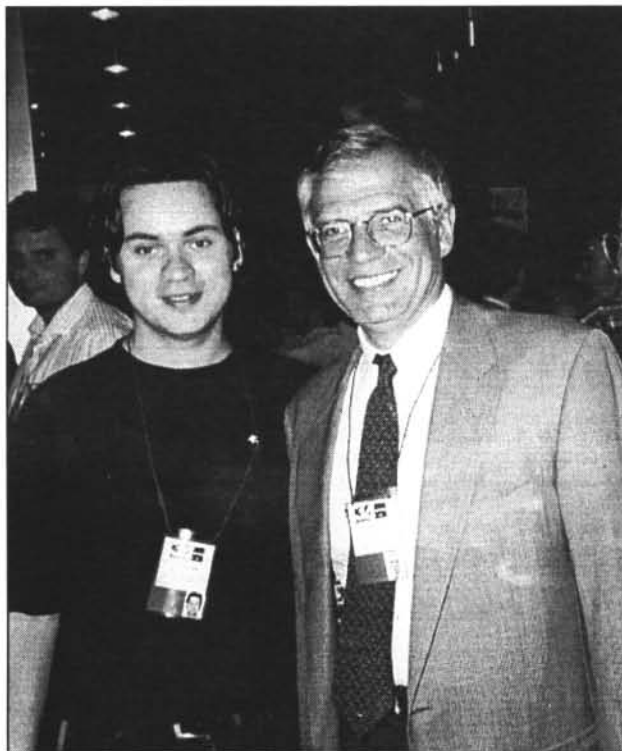
Per començar m'agradaria dir que en aquest Congrés, el partit ha demostrat que és capaç de dur a terme una renovació de la Secretaria General. En Felipe González ha apostat per un canvi en la direcció i ha donat un gran exemple. Aquí és quan pens que solament en Felipe ha fet la gran passa. Des de Joventuts creim que la renovació no ha estat suficient, dins la nova executiva ens trobam amb les mateixes cares de sempre. Pel que fa a la delegació de Balears ha fet una gran feina, però la veu de Joventuts, en aquest cas la meua, no hi va esser representada en cap moment, els delegats del partit no varen demanar l'opinió a Joventuts Socialistes de les Illes.

2.- Sabem que abans de començar el Congrés en Felipe González es va reunir amb els delegats territorials de JSE. Quina va esser la teua impressió de l'ex President del Govern espanyol?

La meua sensació era que en Felipe estava decidit a apostar per una autèntica renovació, amb una gran incorporació de cares noves i joves a la direcció del partit. Les seves paraules varen esser d'ànims i ens va aconsellar que lluitàssim per les idees del projecte socialista. Si vols que et digui la veritat en aquell moment creia que es tornaria a presentar a la secretaria general.

3.- Dia 5 i 6 de Juliol hi ha el Congrés de Balears, què n'esperes com a delegat per l'agrupació de Llucmajor?

La meua gran il·lusió seria que es produís una gran i profunda renovació. Amb això no vull dir que no hi pugui

13

haver gent o persones amb una gran trajectòria a la direcció, però crec que en Francesc Triay no representa aquesta renovació. Desitjo que hi hagi un canvi de maneres de fer les coses.

4.- Quina és la situació actual i de futur de l'agrupació de Llucmajor després de la dimissió del fins ara secretari general Joan Monserrat?

En aquests moments els membres que formàvem part de l'executiva ens hem constituït en gestora fins que passi el Congrés de Mallorca, ja que després es formarà la nova executiva. De cara al futur, crec que l'agrupació en sortirà enfortida per a les properes eleccions municipals. Els socialistes de Llucmajor sabrem crear un projecte il·lusonador per als ciutadans d'aquest poble. ♦

TALLER MECANICO
NOGUERA
DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL
Pedro Noguera Ensenyat
AGENT OFICIAL
Taller autoritzat
ŠKODA
automòbils
piva motor s.a.
C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

TROPICAL
SERVEI DE BEGudes
i menjars de qualitat
a bon preu
BAR
RESTAURANTE
Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

El trasllat del mercat enfronta el batle amb empresaris i comerciants

Gaspar Oliver defensa la nova ubicació i anuncia una campanya publicitària de promoció del mercat dels divendres

L'Associació critica el batle per no consultar-los el trasllat, i elabora una proposta per a la participació del comerç llucmajorer en el mercat.

Reunió dels Comerciants llucmajorers amb Agustí Baró, representant de la PIMEM

Francesc Verdera

Fotos: C. Julià

- El trasllat del mercat dels marxands del Lloc Sagrat i del Born al carrer Bisbe Taixequet enfronta el batle i l'Associació d'Empresaris i Comerciants de Lluçmajor. Gaspar Oliver, no només qualifica de positiu el canvi d'ubicació sinó que anuncia la

posada en marxa d'una campanya publicitària per promocionar el nou mercat dels divendres.

L'Associació d'Empresaris i Comerciants, promotors inicials del canvi d'ubicació del mercat, critiquen el Batle per decidir el trasllat sense una consulta prèvia i, al mateix temps que anuncien una campanya de recollida de signatures contra la decisió de G.

Oliver, asseguren que estan elaborant una proposta "per a l'ordenació del mercat en bé de tots els comerços, bars i restaurants de la zona".

Campanya publicitària

- L'Ajuntament de Lluçmajor prepara la posada en marxa d'una campanya publicitària per tal de promocionar el mercat dels divendres, en qualificar de positiva l'experiència de canviar la ubicació dels punts de venda des del Lloc Sagrat i el Born al carrer Bisbe Taixequet, segons va anunciar al DM el batle, Gaspar Oliver.

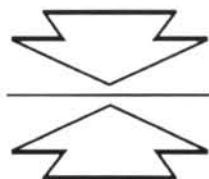
L'estrena de la nova ubicació del mercat va presentar alguns problemes i dificultats: alguns trams massa estrets, obstacles per a l'accés a les vivendes, etc. Deficiències que varen ser subsanades el passat divendres. Malgrat que la principal via de comunicació urbana queda ocupada per les paradetes, la circulació va ser bastant fluïda i es va notar un descens de la pressió de vehicles sobre la plaça Espanya, en comptar amb nombrosos aparcaments a l'habilitada zona blava del Lloc Sagrat i del Born.

Gaspar Oliver va reiterar la seva intenció d'aconseguir una millor distribució dels llocs de venda que, en

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

una segona fase, arribarien a ocupar la zona central de passeig de Jaume III que mantendria "una continuïtat des de la ronda Migjorn fins al mercat de fruita i hortalissa de la plaça Espanya".

"Aquesta actuació -segons el batle- serà possible després de l'entrada en vigor d'un reglament de mercats que tindrà, entre d'altres, l'objectiu de diversificar l'oferta i dotar d'una major atracció al tradicional mercat dels divendres".

La campanya de promoció inclou la publicació de fulls explicatius, anuncis a la premsa, ràdio i televisió amb el complement de publicitat estàtica en tanques, tot aprofitant l'acord que el Consistori manté amb una empresa especialitzada. Una pancarta a la ronda Migjorn anunciarà també la celebració de la jornada de mercat.

En la campanya de promoció prevista pels responsables municipals hom comptarà amb la participació de l'Associació d'Hotelers de la Platja de Palma, la zona turística més pròxima a Lluçmajor. Els fulls promocionals estaran a disposició de tots els visitants als hotels i també a l'oficina municipal d'informació turística de s'Arenal i també a les del veí municipi de Palma.

Segons Gaspar Oliver, en aquests fulls de pròxima edició, els possibles visitants trobaran informació detallada sobre la ciutat, els comerços i els productes propis i característics de la indústria llucmajorera, tot afegint-hi el propi mercat dels divendres.

"Pel que fa a la segona fase de l'ampliació, es desenvoluparà sota uns criteris molt selectius i sempre tenint en compte una prioritat per als industrials i comerciants locals interessats a muntar els seus llocs de venda o exhibició dels seus productes al

El mercat s'ha traslladat al C. Bisbe Taixequet

mercat", va afegir el Batle.

Els comerciants, en contra

- L'Associació d'Empresaris i Comerciants de Lluçmajor, integrada a la PIMEM, va denunciar dies passats en un comunicat "la manca de sensibilitat del batle, Gaspar Oliver, en ordenar el canvi d'ubicació del mercat setmanal dels divendres".

Segona l'Associació, G. Oliver va decidir el trasllat "sense consulta prèvia als comerciants, creant una greu crispació en el comerç de Lluçmajor". Els dirigents dels comerciants i empresaris llucmajorers adueixen que "havien iniciat diverses actuacions per paliar el deteriorament econòmic del comerç local, entre les quals s'havia previst donar un nou enfoc al mercat dels divendres".

Els comerciants consideren que aquest mercat "requereix una ampliació, però mantenint el seu lloc d'ubi-

ció i activant-ne el desenvolupament cap a altres zones de la ciutat". En el seu comunicat, l'Associació defensa "diversificar i seleccionar els productes exposats a la venda, incorporant artesanía, antiguitats, etc. així com la pròpia participació del comerciants locals".

L'Associació critica que el batle decidís el trasllat "pel seu compte i sense consulta prèvia". Anuncia que està elaborant una proposta per a "l'ordenació del mercat en bé de tots els comerços, bars i restaurants de la zona que anirà ajudada per les signatures dels ciutadans que volen un mercat per a tothom".

La proposta contemplarà "la ubicació del mercat i la seva ampliació, la selecció d'ofertes que s'haurien d'implantar, la seva promoció i la forma de participació del comerç llucmajorer". ♦

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunionis
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Enquesta

Creis que ha estat oportú traslladar el mercat del divendres al C. Bisbe Taixequet?

Catalina Clar.-

- És una cosa que no té d'altre remei. Jo trob que a Lluçmajor hi hauria d'haver un lloc per tot però jo som comprensiva, perquè si ara no hi ha d'altre lloc més que aquest, què hi farem? Ara, com vos dic, crec que el que estaria millor és que hi hagués un lloc gran per posar-ho tot, però no sé on s'hauria de fer, tot i que plaça, per la verdura m'agrada ben molt. ♦

Teresa Fanals.-

Mare d'alumna de Ca les Monges dels Sagrats Cors.-

- Jo no el vaig veure, el mercat, i no sé com va anar, però per venir a cercar la nina de l'escola va ser un desastre; vaig haver de deixar el cotxe molt lluny perquè el carrer de l'escola es trobava tancat i els de més prop eren plens. Si les Monges obrissin pel carrer d'es Vall ja estaria solucionat. ♦

Andreeva Garcies.-

Ca n'Andreeva.-

- Jo trob una barbaritat que l'hagin canviat, trob que estava bé on estava i la meua opinió és que l'ampliïn, però que no el traslladin, i mira que per aquí no passa ningú, però això és el que pens. ♦

16

Margalida Llorens.-

Bar "Pou".-

- Si estava més bé aquí, o allà baix, no ho sé, però sí que s'ha de dir que nosaltres teníem més ambient. La gent, quan va a comprar s'atura als cafès i ara aquest ambient ha minvat bastant. ♦

Modesta Machado.-

Forn "Ca'n Paco".-

- A mi m'agrada, està molt bé aquí, igual que si d'aquí una temporada el se'n volen dur a una altra banda, per què no? Tothom té els mateixos drets. Si ara nosaltres ho tenim bé, per què una altra vegada no li han de tenir uns altres? A mi m'encanta perquè ara, cada divendres és Fira. ♦

Gabriel Navarro.-

Venedor ambulat.-

- A mi m'encanta, trob que està molt bé. On estava abans em pegava el sol i ara em trob a la glòria, a més a més passa el doble de gent que allà, i està ben comprovat. ♦

Pedrona Tomàs.-
Impremta "Grafimut".-

- Trob que aquí està molt més es-
paiat, hi ha la possibilitat d'allargar-
se més, i no és que jo hi tenguí més
guanys, però és que ho trob una mi-
llora pel poble, res més. ♦

Miquel Sbert Moragues.-
Teixits "Sbert".-

- Als comerciants de Plaça ens
avisaren, per baratar el mercat, el ba-
tle ens va convocar a l'Ajuntament i
ens va dir que tot ja estava decidit i,
per tant, ja no hi havia cap coça per
tirar. I aquest fet, el trobarem molt
brut, perquè sense més ni manco, un
mercado que sempre s'havia fet aquí el
se'n duguessin. Jo no vull dir que el
mercado no necessiti una ampliació,
una modificació o el que sigui, el fet
que ens ha molestat ha estat de la ma-
nera com s'ha duit, les formes que
l'Ajuntament ha usat en aquest as-
sumpte, formes impròpies dels temps
actuals. ♦

Joana M. Puigserver.-
*Mare d'alumna de Ca les Monges
dels Sagrats Cors.-*

- Jo, del mercat, no me queix, està
bé aquí on l'han posat, però sí que
me queix de l'embós que es produeix
per no poder entrar en cotxe pel C.
d'es Pescadors. Tots els divendres,
sense mercat, ja ha estat un drama, i
ara és molt pitjor.

Una solució seria que poguéssim
entrar al col·legi pel carrer d'es Vall;
total, es tractaria de tenir obert 10 mi-
nuts abans i 10 després de les hores
d'entrada i de sortida. ♦

Manuel Valero.-
Venedor ambulat.-

- Del canvi d'allà aquí, fenome-
nal, però això que han fet de posar
tots els "palos" a un costat i els gita-
nos a un altre, em sembla molt mala-
ment. D'aquesta manera la meitat
dels venedors hem estat perjudicats
en benefici d'uns altres: no han fet
res més que canviar el problema de
lloc, però el problema hi continua es-
sent. A mi m'han posat a un lloc que
no el vol ningú i fins allà baix la gent
ja no hi arriba. ♦

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

Cartes

Als membres de la Junta Directiva del CN s'Estanyol

- Hem de reconèixer que és verganyós:

1- Que aprovïn un augment del 100% de la quota dels socis protectors amb el fi de fer front a les despeses judicials i pagament dels honoraris dels seus advocats i procuradors així com els utilitzats pels socis vencedors en els procediments, tant penals com civils, interposats contra Antoni Ginard pels seus insults i expulsions contra socis del Club o per incompliment dels Estatuts.

2- Que després d'aquesta aprovació, ara Ginard culpi la Directiva de ser la causant d'aquest augment, quan fa mesos que ell mateix havia manifestat que aquesta augment cobriria aquestes despeses.

3- Que el mateix Ginard, amb l'assentiment de la Directiva anunciï que, si no s'efectua l'ampliació, cada propietari d'amarrada pagarà devers 150.000 pta. per reformar el port, i s'oblida que la directiva ha de vetllar la bona administració dels doblers del Club i ha d'evitar que aquests es gastin desmesuradament i s'ha de presentar el compte "al gran Capità", i també s'oblida que aquests socis NO ESTAN OBLIGATS A PAGAR CAP QUANTITAT PER REFORMAR EL PORT perquè no es tracta més que d'una mala comptabilitat de la Junta.

4- Que, malgrat aquesta mala comptabilitat, continuïn els Guàrdies Jurats, asseguts al portal del club amb el fi d'impedir l'entrada a aquells socis que els mostrin el DNI amb el vist i plau de Ginard, el qual ha convertit el local social en una fortalesa.

5- Que ens parlin de generositat, hospitalitat i democràcia, quan tracten a garrotades i amb expulsions a tots els que formam l'Associació de Veïns de son Reinés i

l'Associació d'Usuaris del Mollet. On és la companyonia entre els socis i habitants i residents a s'Estanyol amb el Club? Per què a s'Estanyol hi ha actualment persones enemistades, quan abans de Ginard i les seves Juntes, tots érem amics?

6- Que bravegen que, a més dels socis que ja han estat expulsats, també n'expulsaran quatre més, entre ells el mariner Horacio. Tots el coneixem, és honrat i treballador, i viu de la mar perquè el seu ofici és el de mariner i té l'embarcació al port. El volen expulsar perquè pertany a l'associació de Veïns de son Reinés, que és contrària a l'ampliació. No els importa, ni a la Junta ni a Ginard, que n'Horacio visqui de la mar ni que sigui un bon pescador, que aconsegueix cada dia el sou per a viure ell i tota la família.

Indiscutiblement, tots li donarem suport i fins i tot autoritats i partits polítics, amb l'excepció del batlle, que, segons sembla, es dedica a sancionar els ciutadans de Lluçmajor que estan en contra de la mal proposada ampliació.

7- Que, malgrat els maltractaments que ens fan, tinguin subvencions de les arques municipals, quan consta al senyor batlle que el Club no practica cap activitat esportiva durant tot l'any per als joves, exceptuant per les festes de Sant Pere i de Sant Jaume.

Ara bé, a causa de la mala economia del Club (demanen 150.000 pta. a cada soci) esperam que se suprimirà la festa de Sant Pere i altres on brillen els menjars, la berberna i el teatre.

8- Que modifiquen els articles 19 i 20 dels estatuts referits a les fites i que, en canvi, no afegixin un article que digui que "si algun membre de la directiva retira doblers del Club per a ús particular, ipso facto haurà de dimitir i serà expulsat del Club, a banda de tornar els milions o les sumes adients i els interessos legals".

9- Que el PP de Lluçmajor, coneixedor d'alguns dels extrems exposats, encara vulgui sancionar els ciutadans de la ciutat i els exigeixi 10 milions de pessetes. Tots recordam D. Mateu Gamundí, persona amiga i estimada que ens va deixar un bell record per la seva honradesa i humilitat i per l'amor que sentia per s'Estanyol. En canvi, el PP s'oblida en no fer cas a l'ordre de la comissió insular de Patrimoni de paraitzar les obres que destruïran una cova prehistòrica de cala Pi de valor incalculable.

En quin món vivim? Jo no ho sé, però record en aquest moment el refrany que diu "FOT QUE FOT I VISCA EL REI". ♦

Us saluda atentament

F. Terrasa

18

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Es Mercat

Jo que som llucmajorer ara vos vull fer un glosat perquè he vist que es Tamborer mos ha mudat es mercat.

Un mercat de tradició hi havia feia temps i ara tot s'ha convertit en retxes d'aparcaments.

Amb una paraula plana diu: "S'acord ja està firmat, jo vull baratar es mercat, vos agradi o no vos agrad perquè d'això jo en tenc gana".

Jo mai m'ho hauria pensat que dins sa nostra ciutat tenguéssim un dictador que se pensa èsser es senyor amb màxima autoritat.

Ja en podeu tirar de coces mos va dir es Tamborer, (amb En Verd en es costat), divendres el mudaré allà on a jo me convé i a voltros vos deixaré que vos espoleu ses bosses.

D'ara envant tots es de Plaça veim ses seves intencions i quan hi hagi eleccions llavors li donarem caça.

Senyor Batle li vull dir perquè sa cosa ja bull que sa cadira on seu no està feta pel seu cul. ♦

Un plaçer

Viajes
Xaloki,s.a
G.A.T. 687

I ara també el SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17'30 a les 19'30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**PORT
AVENTURA
CAP
DE
SETMANA**

18.400.-

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

19

SPORTS

ca'n salom

Sabates

Infantil i juvenil

(Talles 18-40)

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

PLAÇA 18
serigrafia

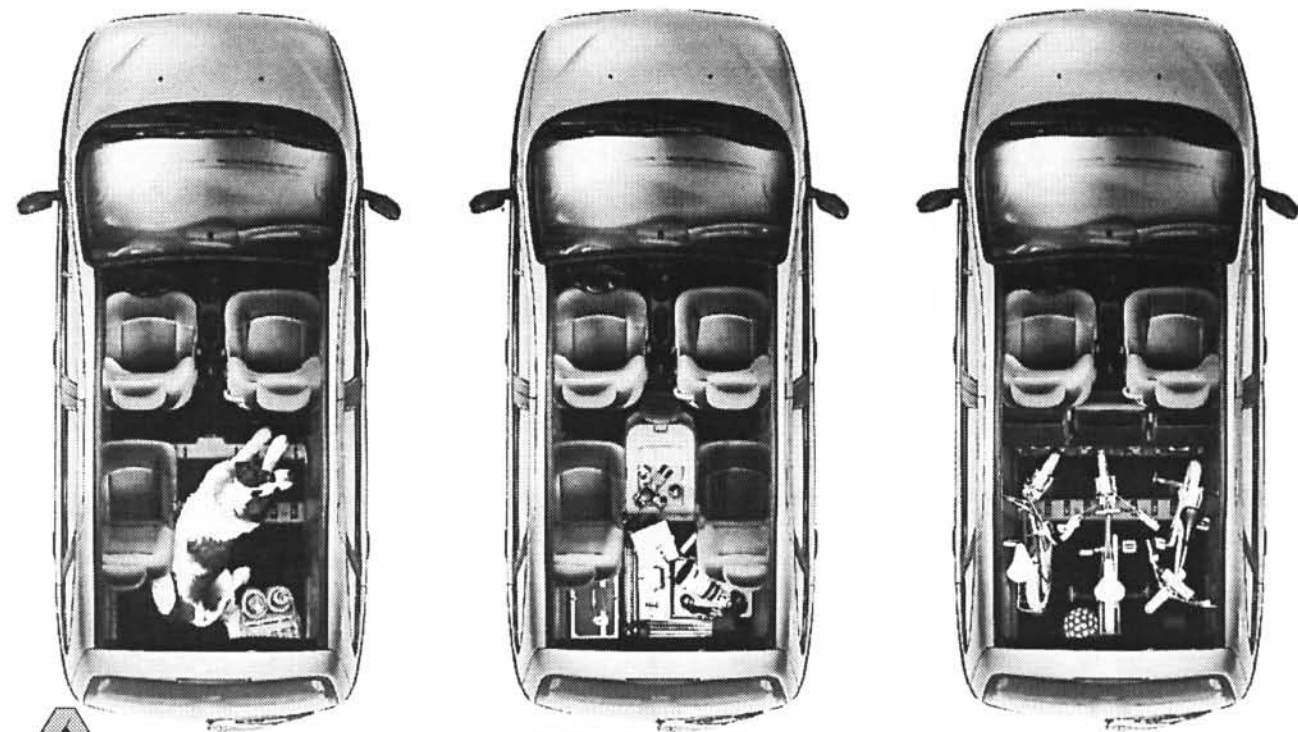

C/ SON JULIÀ, SOLAR A-65
POLÍGON INDUSTRIAL SON NOGUERA
07620 - LLUCMAJOR - MALLORCA
TELÈFON 66 04 22
FAX 66 19 22

Mégane
Scénic

RENAULT

*Viu-lo
a la teua
manera*

RENAULT
EL PLACER
DE VIVIRLOS

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Xerrades de cafè

Canvis en el mercat de divendres

Un que escoltava

- Quin rebombori que s'ha armat amb els canvis del mercat de divendres!

- Jo no comprenc això de llevar el mercat del Born, un lloc ample, per dur-lo-se'n al carrer Bisbe Teixequet, estret i dificultós.

- El que passa és que els comerciants d'aquests carrers estan satisfets, mentre que els del Born tot el contrari, estan ben empenyats.

- Ja ho va dir el Bon Jesus, "no es pot tenir contents a dos senyors".

- Jo crec que deixant el mercat així com estava ningú no hagués protestat, i no comprenc aquest canvi...

- Segur que quan entri un altre Ajuntament de distint color polític, tornaran canviar la truita.

- Diu en que l'Ajuntament ha fet aquest canvi a instàncies dels comerciants i empresaris de Lluçmajor, que demanen es prenguin mesures per donar vida i progrés a la ciutat, entre elles potenciar el mercat de divendres.

- Idò digués que han interpretat malament aquesta petició, perquè aquest canvi de mercat diuen que no ha satisfet a ningú, tant a comerciants com al públic.

- I les protestes són moltes!

- Els responsables de l'Ajuntament diuen que han fet aquest canvi per donar vida al mercat, cridant l'atenció als visitants de fora des del Passeig de Jaume III, on posaran un nou mercat de venda d'antiguitats, al mateix temps que al carrer d'es Born es resol el problema de circulació i aparcament de cotxes.

- Jo crec que aquest assumpte té un caire molt diferent que els comerciants i empresaris de Lluçmajor no veuen o no volen veure.

- I quin és aquest?

- Els dels preus, perquè el mercat de Lluçmajor diuen

que és un dels més cars de Mallorca.

- I com que la gent no és beneïta, aviat se n'adona.

- I això no es resol canviant els llocs del mercat ni posant "slogans" de propaganda, sinó preus competitiu...

- El mercat del peix es caríssim, i si vols comprar peix barato has d'anar a Palma...

- I fora del mercat, els industrials fusters i altres rams, van molt més alts de preus que altres pobles de Mallorca...

- I es cafès, que quant a categoria són pobres, en preus estan amb els de primera.

- De totes maneres, jo crec que aquestes iniciatives de comerciants i Ajuntament són molt positives, perquè van encaminades cap al progrés de Lluçmajor en tots els aspectes, perquè el nostre poble no es convertesqui en una ciutat dormitori.

- I quin mal hi hauria amb això, si al final poguéssim aconseguir un Lluçmajor ben poblat i amb uns serveis dignes en tots els aspectes...? ♦

21

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF:
PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

MENÚS DIARIS

TANCAT EL DIMARTS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

De noms i de llocs

(XLIII)

Solleric de Can Tonet (II)

C. Calviño.
F. Jaume.
J. Jaume.
J. Monserrat.
A.M. Monserrat.
F. Mut.
Fotos: C. Julià.

Hem fet aquesta segona entrevista a l'amo en Joan Rosselló i Ordines. Va néixer a *Manacor* el dia 25 de desembre de 1921 i vingué a *Llucmajor*, amb la seva família, a la possessió de *Son Lleó*. Era una família nombrosa: els pares i sis fills, quatre mascles i dues femelles.

Primerament estigué dotze anys a *Vallgornera Nou* on, a l'edat de catorze, ja feia de pareller. Després en va estar altres dotze a *Vallgornera Vell* on es va casar. Més tard, vuit a *Son Felip*, al camí de *Cala Pi*, sis a *Solleric*, tres a *Purgatori* i, posteriorment tingué llogada la possessió de *Vallgornera Nou*.

En Biel Rosselló i Monserrat, fill de Joan Rosselló i Ordines, va néixer a *Vallgornera Vell* el dia 7 de novembre de 1949 i va acompanyar els seus pares a les possessions esmentades de *Son Felip* i *Solleric*. En casar-se amb n'Antònia Pañella i Servera, nascuda el dia 23 de març de 1954 anaren a treballar a *Son Frígola* i a *sa Barrala*. Ara, fa uns anys, han tornat a *Solleric*. A l'entrevista, l'amo en Biel ha estat en tot moment al nostre costat i ens ha aportat una informació molt valuosa que ens ha fet conèixer aquesta finca.

Quins són els sementers de Solleric?

Els sementers de *Solleric* són: *Na Moiana Petita*, *Na Moiana Gran*, *es Camp Gran*, *es Revellar*, *sa Pleta Gran*, *sa Pleta de sa Cisterna*, *ses Rotes Velles* o *ses Pletes Obertes*, *es Camp Garbí*, *es Camp de s'Ametler*,

Joan Rosselló, Antònia Pañella i Biel Rosselló.

ses Rotes Noves, *es Camp de sa Bassa*, *sa Creueta Gran* i *sa Creueta Petita*, *es Porrassar* i *s'Hortal de Son Moro*.

Envoltant les cases hi trobam hortalts i tanques: *ets Hortalets*, *ets Hortals*, *s'Hortal Cuitor*, *s'Hortet*, *s'Hortet de sa Senyora*, *s'Hortalet de sa Bassa*, *es Figueral de Moro* i *sa Tanca de s'Era*.

Ens podríeu dir alguna cosa d'aquests sementers?

Na Moiana Petita: és plena d'ametlers canaletes, verdetes, potetes, llinets, de l'engany, menons, pou felanixers... Fa uns cinquanta anys que els van sembrar de dues en dues tireres.

Na Moiana Gran: és terra bona; no és call vermell i té el *Garrigó de Na Moiana*, pinar amb alguns ullastres.

Es Camp Gran: amb *ses Figueres*

tes i *es Camp Petit d'es Camp Gran*, separats per una paret nova. Hi ha una barraca rectangular, grossa, molt vella dividida amb una separació. Aquest sementer es ple d'ametlers canaletes, verdetes, potetes, i alguns garrovers.

Es Revellar: amb *sa Punta d'es Revellar*; és garriga baixa o rasa, quasi tot són revells, ullastres mal garbats i punxeguts. Hi ha un pi, just a la vora de la carretera i es pot veure com les cusses hi aglapecen els conills i les llebres.

Sa Pleta de sa Cisterna: hi ha una bassa grossa, una cisterna, i una case-ta amb un corralet. També hi ha una paret ampla i buida. La cisterna recolleix l'aigua de *sa Pleta de sa Cisterna* i també un poc de la d'*es Porrassar*. Tot són mates i ullastres i només hi ha un pi gros.

Sa Pleta Gran: hi ha uns quants

marges molt antics amb la finalitat d'aturar les torrentades i impedir que l'aigua s'endugui la terra. Dins aquesta pleta hi trobam s'*Hortal de Son Moro* i *Sa Rota d'en Tosquet*.

S'Hortal de Son Moro: crec que té aquest nom perquè pega a *Son Moro*; Don Toni em va dir més d'una vegada que servia per a dur-hi a tancar les egües i les someres. Hi ha restes talaiòtics i un tros de terra negra a la part més alta, i d'allà veuen *es Cap Blanc, Cabrera...*

Sa Rota d'en Tosquet: el senyor, don Antoni Salvà, la va donar a un llucmajorer que va treure la llenya d'un tros de més de dues quarterades que fa un poc de comellar, s'hi embassa l'aigua quan plou molt. Hi va fer una barraca i sembrava el tros de terra de call vermell i allò que hi segava era batut aquí, a les cases, a sa Tanca de s'Era. - **"Heu de creure que per treure aquesta rota va suar de bon de veres"**. En Tosquet no va fer cap paret per tancar la seva rota però, voltant voltant, hi va fer una bardissa per aturar les ovelles que pasturaven dins la pleta.

Es Porrassar: és tot garriga d'ullastres, mates i alguns pins. Dins aquest sementer hi ha la caseta dels caçadors i, avui, encara podem trobar-hi les restes de dues sitges de carbó. El carboner i tota la seva família van viure dins la caseta dels caçadors i feien la seva feina dins aquest sementer. Es deia Perico i era de Bunyola; després se n'anaren a Xorriç.

Ses Rotes Velles o ses Pletes Obertes: és pinar i hi podem trobar parets molt velles i esbucades. Un pensa que, antigament, aquest sementer va ser conrat per roters, i d'aquí el seu nom; un poquet més en avant d'*es Corralet*, anant cap a sa *beurada*, hi ha una barraca esbucada, on les cusses, moltes vegades, hi menen conills i, a devora, una sitja.

Es Camp Garbí: és el millor sementer de *Solleric*, és terra com a rosassa; no és call vermell i no es posa forta mai. El blat es feia molt bo. A més hi ha *el Garrigó des Camp Garbí*, un trosset petit de mates i ullastres.

Es Camp de s'Ametler: jo sempre li he dit, *el Camp de s'Avió*, ja que aquí, fa un grapat d'anys hi va aterrar un avió. Era una avioneta particular de la família Guasp de Barcelona, la que tenien els "Mocadors Guasp". Des de la feta cada any enviava una capsa de mocadors a la família en record de l'ajuda i les atencions rebudes. No hi ha cap ametler i només hi

ha dues figueres i un redol de garrovers.

Ses Rotes Noves: si bé s'hi poden veure uns marges i les restes de parets i barraques que ens fan creure que antigament havien estat rotes i que la seva llenya va ésser aprofitada pe fer carbó a una sitja que hi trobam prop d'una barraqueta de carboner de planta rodona, de la qual ja només queden les parets, en realitat aquest sementer havia tornat garriga. Va ésser en temps de la República quan l'Ajuntament envià homes a les finques grans del terme per paliar la manca de feina a la indústria del calçat, que don Antoni ho aprofità per fer millores: tregué la garriga i deixà

el sementer llest per ésser conrat. A la part de damunt hi ha uns quants garrovers.

Es Camp de sa Bassa: hi ha una bassa artificial feta a la mala dins roca viva i l'aigua hi va des del *Camp de s'Ametler*. A més, dins aquest sementer hi ha el *Figueral de Moro, sa Tanca de s'Era* i *s'Hortalet de sa Bassa*, on es troben uns quants d'ametlers canaletes.

Sa Creueta Gran: amb el *Garrigó de sa Creueta Gran* i *ses Pintes*, - avui amb escassos pins i alzines-, encara que jo record haver-les vistes conrar, ara han esdevinguts garriga. A més hi ha *es Garrigó de sa Bassa, sa Tanca de sa Creueta* i *es Planter*.

COL·LEGI PRIVAT COCESA SANT ANTONI ABAT

OBERTURA DE MATRICULA:

1r. DE BAXILLERAT. C.O.U.

JORNADA CONTINUADA

ENSENYANÇA PERSONALITZADA

NUMERO REDUÏT D'ALUMNES PER AULA

RELACIÓ CONSTANT TUTORA-PARES

Carrer Sant Joan de la Creu, 58
SON FERRIOL
Tel.: 42 72 68

Sa Creueta Petita: està voltada per una paret gruixada i buida, paret conillera. Tenia dues finalitats: amagar les pedres que anaven sortint dins la terra conrada i servir de cau als conills d'aquest redol. Record, quan feren els clots dels ametlers, venien de Lluçmajor amb bicicleta i els feien a escarada a nou peces el pam. Era l'època de don Damià, l'apotecari. Els clots havien de tenir quatre pams de fondària, tot fet amb picó i broca, res de foc. És prim de terra però amb molta de llivanya.

I, voltant les cases hi trobam, *ets Hortals, ets Hortalets, s'Hortet, s'Hortet de sa Senyora i s'Hortal*

Cuitor. Cada un d'aquests bocins tenia i té, encara, una raó d'esser. Servien per a tancar bestiar, per a fer porcs grassos o per a no tenir els xots amb la resta d'animals quan volfem que les ovelles fessin un esplet a l'any o quan el mercader havia de venir a cercar els anyells... Els hortets eren per a fer la verdura per a la casa...

Quins primers records teniu de Solleric?

Record que *Solleric*, quan jo la vaig conèixer, era duita pel senyor don Antoni Salvà. Hi tenia un majoral i uns quants missatges però, quan s'hi feien les feines de temporada, hi venien jornalers dels voltants que li aju-

daven a fer-les. Ara, quan tanc els ulls, veig, dins es sementer de *ses Rotes Noves*, com sembràvem amb cinc parells de bísties i un de bous. Eren els anys trenta i un pareller maonès els manava. Record també com un home -li deien un bracer- no feia altra cosa sinó treure pedres del conradís amb un carro i que també hi havia un pastor i que, mentre a les possessions dels voltants era costum donar rotes a jornalers o treballadors de la vila, aquí l'únic roter que vaig conèixer va ésser en "Tosquet".

Tenc present dins la meua memòria haver vingut amb el senyor de *Vallgornera Nou*, En Joan, a veure una de les primeres batedores que hi va haver a Lluçmajor. Era una d'aquelles màquines que duïen el motor independent i que es movien amb una corretja i que aquell dia que es batia just davant les cases, dins sa *Tanca de s'Era*, don Toni, rellotge en mà, cronometrava el temps que necessitava un cavelló, i a la vegada, dos homes treien la palla d'abaix i la pujaven a la païssa. Don Toni no es cansava de dir: "això és lo més gran". Estava satisfet d'haver fet aquella compra.

I de les parets que envolten les tanques, sementers i la finca?

La majoria de parets són d'aquest segle i moltes les he vistes fer. Les que tanquen la possessió són d'encadenat, però n'hi ha d'esquena d'ase i unes poques de doble encadenat. Una de les millors, per la feina feta, és la que tanca part de l'*Hort de sa Senyora*. És de doble encadenat i, a més de tenir treballades les pedres de la corona, també hi té les que fan que volti la paret.

I de les barraques que hi ha a la finca?

A *Solleric*, com a la resta de possessions de dins sa *Marina*, trobam tot tipus de barraques. Les que es conserven millor són les del bestiar, barraques de caragol o curucull, que se'gueixen fent la seva funció. Les barraques de roter són molt antigues. La d'en Tosquet consta de curucull i una altra de carro hi té la teulada aferrada. La majoria presenten un estat ruïnós. N'hi ha també dins *ses Rotes Noves*. A les cases, just a l'entrada, se n'hi veu una de carro, molt, però molt antiga i la jàssera llarguera del portal presenta senyals d'haver estat socorrida. Està catalogada per la Conselleria i fa uns anys que es va reforçar el capell que per l'humitat s'havia fet

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

BUSCA ESTAS JOYAS EN LOS DISTRIBUIDORES **18 K**

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Solleric de Can Tonet.

mal bé. Dins ses *Rotes Noves* n'hi ha una de planta rodona, amb les parets en talús, això és en pendent cap a l'interior. Els seus brancals i llindar del portal són pedres grosses, ben treballades i permet l'entrada d'una bístia. Les pedres del capell formen filades circulars i cada una d'elles entra un poc més cap a l'interior i acaba amb una pedra grossa que és la seva clau. He sentit a dir que podien estar fetes per uns esclaus tàrtars que vingueren a Mallorca ja fa segles.

Quines eren les millores tretes de la finca?

La millor treta eren les ametlles i els xots.

Quant a les ametlles, anava amb el senyor de cada tres parts una, la primera vegada que vaig venir a aquesta finca. Aquesta era sense cap dubte la millor de les tretes. L'any 1973, a la cambra vaig deixar, a l'hora de la partida, més de quatre-cents hectòlitres. L'ametllerar era jove, estava molt ben arreglat i els arbres carregaven és a dir, donaven molt de fruit.

La guarda d'ovelles, manxegues fines, també donava el seu compte. Les ovelles feien un esplet i cada any llevàvem els anyells i munyíem dos mesos i mig o tres per fer formatge i

brossat. "A Solleric, pel formatge i el brossat havíem de parar l'escopeta, perquè tothom venia". En Biel i jo, començàvem al principi a munyir cent-vingt o cent-trenta ovelles a l'après, just devora les cases, i n'acabàvem munyint només un centenar cada dia durant aquests dos o tres mesos. Després de tondre, passat Sant Joan, amollàvem els xots, altre vegada, dins la guarda. Ara la cosa gira cap un altre vent ja que hi ha quatre-cents-trenta ovelles, totes mallorquina fina, que vénen de *Son Pons i de Can Amorós*. Està un poc carregat d'ovelles, si bé la finca són unes quatre-cents quaranta quarterades, ovella per quarterada, i ens ajuda un poc la subvenció.

Sembràvem per a les ovelles i n'hi havia més de dues-cents. Conràvem a tres sementers: tres de guaret, tres de pastura i tres de sembrat i la finca estava així repartida en tres trossos. *El Camp Gran* anava amb el *Camp Garbí i sa Creueta Menuda*; *ses Rotes*, amb el *Camp de sa Bassa i sa Creueta Gran*, i el tercer grup el *Camp de s'Ametler, Na Moiana Gran i Na Moiana Petita*. "L'any 1973, amb aquests tres sementers, arreglarem un centenar de tones de

gra".

Dins *s'Hortal* hi engraiàvem una vintena de porcs per a la casa, i la major part del seu menjar sortia del *Figueral de Moro*.

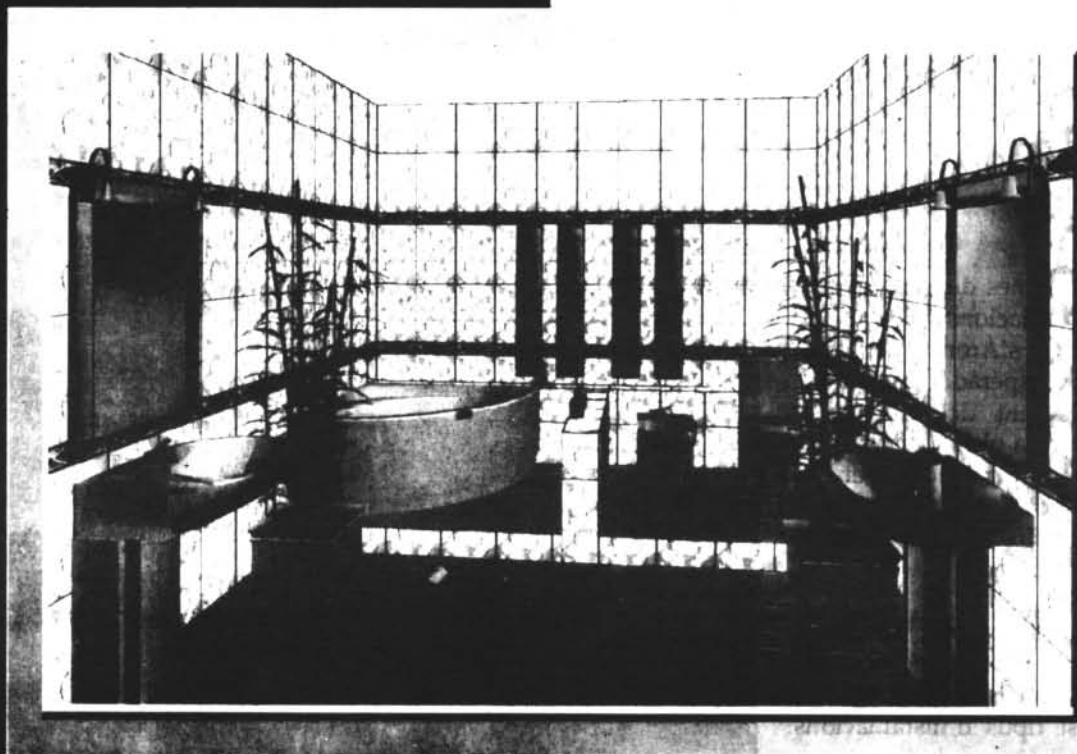
És bona la cacera?

És molt bona cacera, sobretot de conills. Es *Revellar, sa Pleta Gran, es Porrassar* i els voltants dels sementers conrats són plens de gratades i senyes. També n'hi ha de perdius i, darrerament, de tudons.

La garriga rasa permet la caça amb cusses eivissenques i és un gust veure com brollen entre els ullastres, les estepes i les mates i, cercant veure el conill, se giren a l'aire, i quan toquen a terra, tornen pegar llongo i no s'aturen fins que l'han agafat.

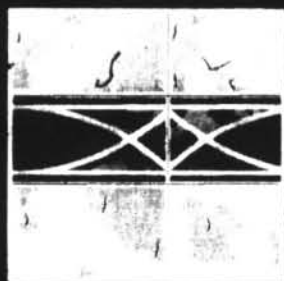
Les perdius es cacen a la mala i al reclam. Al reclam es maten més mascles que femelles i és una de les modalitats que, gràcies a la selectivitat que permet, si un no és talaquer, millora la cacera eliminant-ne l'abundància que d'altre manera dificultaria la reproducció de l'espècie.

◆

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la
vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Gent de la vila

Jaume "Pelín", un home amb molta "memòria"

Catalina Font
Foto: C. Julià

Les "Memòries" de Jaume Oliver, "Pelín", han estat un clamorós èxit. Després de la magnífica ressenya que en va fer el nostre amic i col·laborador Miquel Sbert, no ens queda res per afegir; només presentar-vos la xerrada que vàrem mantenir amb l'autor d'aquestes sucoses "Memòries" que us recomanem: llegiu-les i disfrutau.

Hi ha coses que no es poden contar

- Per què unes "Memòries"?

- Primer hauríem de dir allò de "Qui va tenir, reté" i a mi la vida m'ha duit a fer moltes de coses i aleshores, aquestes coses va bé que se sàpiguen. Sobretot dos motius han estat els que han fet que escrivís aquestes "Memòries": un puntet de venjança per alguns esdeveniments que m'han passat i, d'altra banda, com a llegat als meus fills i néts, per tal que coneguïn les meves experiències i en treguin tot allò de positiu. Hi ha gent que deixa doblers als fills, jo, pentura no els en deixaré gaires però el que els hauré deixat seran aquests 70 anys de la meua vida, cosa que molta gent no ha fet. El dia de la presentació del llibre em va agradar molt una frase que va dir D. Mateu Monserrat: "D'aquí 40 o 50 anys, les noves generacions que voldran parlar amb en "Pelín", ho podran fer".

- Aquest és el vostre primer llibre, però havíeu escrit res més abans?

- Fa trenta anys que escrivia a la revista "Cort" articles d'opinió, pensaments meus i fa sis anys que col·laboro a la revista "S'Unió de s'Arenal".

- Heu parlat d'un "puntet" de venjança: ho contau tot, en aquestes "Memòries"?

- En aquest llibre hi ha sinceritat, pertot; si conserves i dius una cosa, el vent se l'enduu, però si ho deixes escrit ha de ser vera perquè queda per sempre. Per altra banda, és impossible contar en

un llibre setanta anys d'una vida, ara allò que puc dir és que tot el que hi ha és veritat. S'ha de dir, també, que hi ha dos temes que només poden ser tractats amb diplomàcia i per damunt: el sexe i la guerra civil, ja que són dos temes que poden ser ofensius i clarament compromesos, i no tan sols per a mi. S'ha de tenir en compte que la gent encara no està prou alliberada per tolerar o admetre segons quins fets.

- Amb quines dificultats heu topat a l'hora d'escriure aquest llibre?

- No he trobat gaires dificultats. Tenc molts bons amics i tothom m'ha ajudat. La principal dificultat era la llengua en què escriuria aquestes "Memòries": jo tenia ben clar que havia de ser en català però no en sé i vaig dur la gran sort de trobar un gran amic i una gran persona, que és en Sebastià Cardell, que ha estat qui m'ha assessorat lingüísticament, qui m'ha corregit i revisat el llibre i qui l'ha traduït. Per tant, estic molt content d'aquest bon amic, que he retrobat després de tants anys de no tenir-hi contacte. Jo som molt directe a l'hora d'escriure, escric el que sent i de vegades som una mica

massa sincer; en aquest aspecte en Sebastià Cardell ha pulit algunes expressions que haurien pogut resultar una mica grolleres o massa explícites. Crec que en aquest sentit la relació entre en S. Cardell i jo ha estat d'una ajuda mútua ja que ell ha estat testimoni principal d'unes vivències que li eren totalment externes, ja que les nostres vides eren completament paral·leles.

- De quina manera el públic ha rebut aquest llibre?

- Fins aquí molt bé; ha estat un èxit i tothom m'atura pel carrer. És natural que molta gent, encara que no formi part dels personatges de les meves "Memòries" s'hi sent identificada per haver viscut algunes de les experiències que jo cont: l'emigració, la postguerra, el "boom" turístic, la crisi del calçat a Lluçmajor... Pensau que són molts temes d'una vida que han tocat de prop a més d'un i aquests temes interessin al públic, sobretot al públic llucmajorer, ja que, com he dit més amunt, no m'invent res. Quan vaig tenir la idea d'escriure les "memòries", al principi la meua dona no ho tenia clar perquè trobava que no estava bé que "esventàssim la nostra vida", que exposàssim les nostres experiències als ulls de qui sap qui però ara n'està ben satisfeta, perquè comprèn els motius que em varen empènyer a escriure.

- Vos considerau un escriptor? Com vos definiríeu?

- Jo em definisc com una persona que vol exposar les experiències viscuades i crec que la pretensió final és que les persones que el llegeixin en treguin un profit, tot i que si hi ha hagut algú que m'ha fet alguna mala passada durant la meua vida i hi surt, s'hi senti reflectit. D'això, en pas molt de gust. En Tomeu Sbert, el dia de la presentació, també va dir una frase que em va quedar: "En "Pelín" és un escriptor o no ho és, això sereu voltros qui ho direu, però ha tenguut la valentia de contar unes coses per escrit que molta gent no ha tenguut ni tindrà mai". ♦

D'ofici ... Ferrer forjador

Miquel Puig i Garcias

Ignasi Barceló
Joan Jaume
Fotos: C. Julià

Mestre Miquel Puig i Garcias, va néixer a Lluçmajor el 16 d'abril de 1928, ara fa 69 anys. El seu ofici ha anat adaptant-se als canvis que ha viscut l'Illa en aquestes darreres èpoques i quan ens parla de la seva joventut davant la fornal ens fa pensar amb temps més llunyans quan era més valuosa la feina ben feta que els diners que un hi podia guanyar.

28

Que recordau de la vostra infantesa?

Els meus records van lligats a l'època. D'infant vaig anar a casa de les Monges de la Caritat, m'ensenyaren a llegir i escriure. Després vaig passar per les escoles, que es trobaven al carrer Bisbe Taixequet, just a devora l'estàtua del Rei en Jaume III, amb Don Joan Mora, que més tard seria batle de Lluçmajor. I per acabar vaig passar al Col·legi Parroquial de Sant Miquel, on vaig estudiar fins el Grau Superior.

Quin va ésser el vostre primer ofici?

Acabats els estudis, al Col·legi de Sant Miquel, vaig començar a treballar amb el meu pare al taller familiar. Ell era ferrer i molta de la feina sortia de la fornal. Primerament vaig començar de mosset i, poc a poc, sempre sota la vigilància dels ulls del meu pare, vaig començar a fer al-

gunes feines senzilles que de cada vegada es varen anar complicant i polint.

Quines eren aquestes feines que feia el vostre pare?

En aquells primers anys d'ofici, record, que la major part de la feina que fèiem era per a la pagesia, eines manuals i maquinària senzilla, era la feina de diari; a més de tots els complements de ferro que els fusters havien d'emprar per donar fi a les seves tasques, també molt lligades a la foravila. La major part sortia de la fornal i passava per l'enclusa, la qual cosa a més de força requeria enginy i coneixements que, poc a poc, i gràcies a l'observació, els

CENTRE OPTIC EXPOLENT

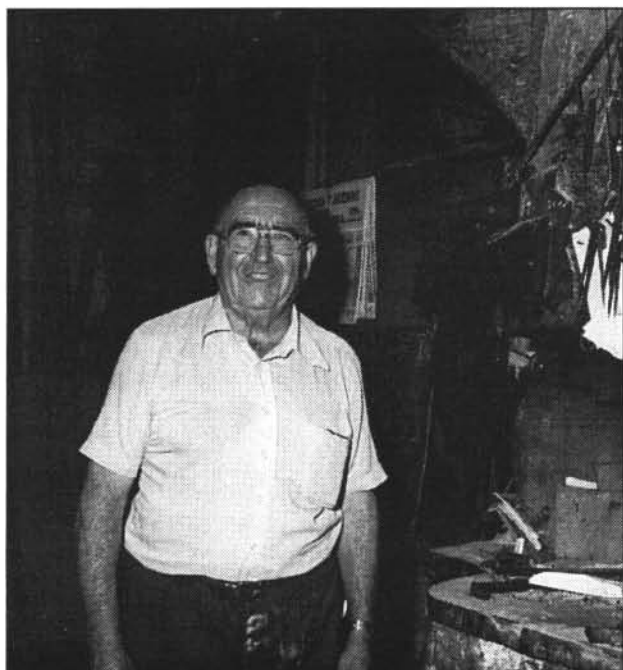
C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

ESPORTS SA PLAÇA

Col·lecció Estiu 97
Llistes de Comunions

Pi. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

mossos apreníem dels nostres mestres.

Quines eren aquestes eines?

Pels pagesos fèiem aixades, xapetes, càvecs, gavilans, forques, pales... també les arades senzilles, amb orelles i en pala. Les arades amb rodes venien majoritàriament de Porreres, i nosaltres fèiem els adobs.

Pels fusters fèiem els complements de ferro que els requerien per poder acabar les seves tasques. Frontisses, panys, fiadors, vergues... I no podem deixar de banda la feina que es feia pels fusters grossers, dels aros de les rodes fins als pugadors de carro.

De que es feien les eines de la pagesia?

La major part d'aquestes eines són d'acer. Acer que dúiem de la Península, Catalunya o el País Basc eren els centres proveïdors.

Nosaltres els donàvem la forma que volíem en la fornal i a cops de martell damunt l'enclusa. Però era el "trempar" la veritable feina del ferrer. Amb el "trempar" es conseguia que la part de l'eina que havia de treballar més fos prou forta. Per fer un bon "aceró" hi havia que banyar-ho dues vegades a una determinada temperatura que venia donada pel color de l'acer quan sortia de la fornal o quan estava damunt l'enclusa. Primerament l'acer es col·locava a la fornal, i amb el foc del carbó de cok se li donava la temperatura que volíem, ho sabem pel color que té a cada mo-

ment, després es posava el tros que volíem trempar dins l'aigua i li baixàvem la temperatura de sobte, quan damunt l'enclusa la resta transmetia la calor al tros i tornava tenir la temperatura desitjada el deixàvem dins l'aigua on es refredava tot. Els resultats els coneixíem després, si la trempa era massa forta "l'aceró" era fràgil i es rompia amb el més petit cop i si era fluixa "l'aceró" es desgastava molt ràpidament. "Era tot un art, on els coneixements, l'observació i l'enginy jugaven un paper important".

Com es feien les soldadures?

Quan la peça era molt grossa era necessari fer una soldadura. Aquesta es feia de "placa". Les dues peces es fan acabar en forma de cunya al lloc on es vol fer la soldadura i una vegada ben calentes a la fornal es col·loquen una damunt l'altra, pel caire de la cunya i al mig una "placa" que pareix un cartonet i que fa que es ferrin les dues parts. El punt de soldadura s'aconsegueix amb uns cops de martell damunt l'enclusa, seguidament es torna a la fornal i una vegada ben calent i amb el color que toca es torna a l'enclusa on a cops es consegueix el resultat desitjat.

Record, que el meu pare deia que a aquesta placa antigament la feien amb una pasta de "call vermell" bullit.

Quines altres feines fèieu?

En aquells anys els ferrers també érem serrallers. Fèiem els panys i les claus de les portes i quan es perdia la clau o un quedava tancat defora de la casa ens venien per poder sortir del pas.

Record haver anat a moltes de cases a obrir portes, caixes, guardarrobes i calaixeres. Les eines eren unes claus mestres i uns ganxets i després venia la feina de fer unes claus noves pels panys.

Algunes vegades les claus i els panys dels guardarrobes o de les calaixeres les ceràvem per evitar que rovellassin la roba. Aquest treball es feia refredant la clau i la placa del pany dins un líquid especial on hi havia cera dissolta.

Quan i com va canviar la vostra feina?

Amb l'arribada del turisme la nostra feina va canviar molt. La pagesia va perdre la seva importància i fou s'Arenal el lloc que demandava la major part del nostre temps. Foren els arrembadors dels balcons de les finques i de les escales l'objecte del nostre treball. Més endavant serien les sombrilles per a la platja i les baranes.

Ara, el que a vegades faig, són objectes de capritx o adobs.

Gràcies per les vostres paraules i des d'aquí volem dir que les vostres feines "Són veritables obres d'artesanía" ♦

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

“Picadís” - Teatre està de festa

Ja fa deu anys que el Grup de teatre “PICADIS” va fer aquella primera representació a s’Arenal amb motiu de les festes populars. Per aquest motiu, el passat dia 6 de juny, abans de la representació de la seva actual obra “OPERACIÓ: FIGUES SEQUES” al teatre Recreatiu de Lluçmajor, va ser objecte d’un homenatge per part de l’Ajuntament de Lluçmajor amb l’entrega d’una placa commemorativa. El Sr. Batle també li va agrair els vuit anys d’organització de la Mostra de Teatre.

Entrevista amb DAMIA TOMAS. Responsable del Grup.

Què suposa pel teu grup haver complert els primers deu anys de vida, i aquest reconeixement oficial?

Bé. És un bagatge prou dens. Deu anys en la vida d’una companyia de teatre, suposa un gran esforç de tot tipus: de selecció i col.laboració d’actors (més de cent), de recerca d’obres (la decisió final de representar una obra és una tasca molt delicada i per aquest motiu cal fer una recerca i lectura de moltes d’altres, abans de l’elecció final). També representa un gran esforç de contactes per anar a la recerca

les més de tres-centes representacions a tot Mallorca i finalment un motiu de satisfacció per la bona acollida que han tingut sempre les nostres representacions tant pel que fa al nombrós públic (més de dues-centes mil persones, han gaudit dels nostres espectacles) com per la crítica teatral rebuda. Respecte al reconeixement oficial, és el reconeixement d’una tasca que amb igual proporció va repartida a tots els membres del nostre col.lectiu.

Per què el vostre grup representa obres de caire vodvillesc i divertit?

Per molts. Però bàsicament per tres. Perquè fins ara les nostres representacions anaven dirigides al gran públic de la Part Forana. La necessitat d’amortitzar les despeses de muntatge a baix cost per representació, (alta ro-

tació de l’obra) la manca de subencions que suporta el món cultural en general per part de les Institucions Autònòmiques i també per les poques oportunitats que tenim les companyies de la Part Forana per actuar a Palma.

Però, vosaltres no us podeu queixar. És prou conegut que heu actuat a la Sala Mozart i al Teatre Principal.

És veritat. Però aquestes actuacions sempre han estat fruit de la bona premsa que hem tingut a la Part Forana i mai per un compromís previ a l’hora de planificar un muntatge per aquestes sales.

Per què “Operació: Figs seques”?

L’obra, una adaptació de l’obra de l’autor castellà Miguel Mihura, “Melocotón en almíbar”.

Tenim entès que la versió l’has escrita tu. Com ha estat això?

Quan vaig llegir l’obra, començant pel seu pròleg, vaig adonar-me que l’autor havia començat l’obra com per fer un vodevil i la va derivar cap a una obra teatral de caire divertit, però després de quaranta anys, necessitava, allò que se’n diu “mà de metge”. Vaig tallar, vaig cosir, vaig afegir-li acudits. Vàrem donar un caire sub-realista a una escena i la férem passar per Mallorca, i la Societat General d’autors, va autoritzar la versió. El nom ve donat per la manca literal de traducció.

Quina planificació teniu per aquest any?

Hem planificat diferents activitats. Per aquest estiu representar l’obra “Operació: Figs seques” arreu de Mallorca i la propera tardor, durant els dies 7, 8 i 9 de novembre anirem a representar-la a Menorca, en concret a Ciutadella i a Maó.

Ja per final d’any tenim un repte. Volem estrenar una obra de caire dramàtic de l’autor Ariel Dorfmann que porta per títol “La mort i la donzella”. Subvencionada per la Conselleria de Cultura del C.I.M.

Ja de cara a l’any que ve, com sempre estrenarem una obra de caire popular per seguir ocupant un espai escènic dins el món teatral mallorquí. ♦

Sa Llibreria

Llibres, contes,
jocs educatius,
material d’oficina

C/. Sa Font, 15 (Lluçmajor)

Vetllada de ball obert

Els alumnes de 1r de BAT i 3r de BUP de l'IES Llucmajor, organitzàrem, el passat divendres dia 20, una ballada popular. L'objectiu fou, a més d'intentar introduir una miqueta més dins l'Institut i també dins Llucmajor aquest costum, estès a molts de pobles de Mallorca de fer vetllades de ball obert; esforçar-se en fer veure que el ball mallorquí, no sempre va lligat al ball compost o amb coreografia, ni a les faldetes i als calçons amb bufes. Es procura d'aquesta manera, un fet que pot semblar utòpic, però que el resultat de la ballada demostrà que no ho és gens, d'utòpic, fer del poble l'espectador i l'actor, alhora. Amb això no vull dir res més que la vetllada sigui participativa, que en cap moment ningú no es senti fermat per si ha anat a classes o no o per si coneix el ball que sonen o no, per a mi, l'esponenaiat en el ball obert és fonamental. No cal dir, però, que els estudiants aprofitarem la vetllada per recaptar "quatre doblers" pel viatge d'estudis, el balanç sortí positiu i realment, estam molt satisfets.

També, voldria agrair a tots els grups que vingueren a sonar, desinteressadament: Rissaga de Manacor, s'Estol Porrerenc, Espirafoc de Llucmajor i Músics i joves balladors de Llucmajor. Grup que el dia 8 de juny

organitzà també una ballada popular a la Placeta d'es Pins, amb el mateix objectiu. Voldria fer especial menció a aquest grup per la tasca que realitzà en favor nostre i per la que està duent a terme per aconseguir un major nivell d'acceptació del ball obert dins la vila.

Caldria donar les gràcies, també, a un sens fi de persones o institucions: a l'IES Llucmajor, al bar de l'Institut, a tots els professors (que sofriren l'histerisme del darrer moment), als pares,

a l'AMPA de l'Institut, a tots els balladors, i a una sèrie de persones que col·laboraren i de manera desinteressada, ja que no tenien res a veure amb l'Institut, tant de bo tots fossin com ells! (Jaume, Tomeu i Xus).

Ara, ja ens tornam plantejar organitzar-ne una altra, per començar el curs amb més força, però primer és necessari escriure tres paraules: Moltes gràcies a tots, perquè sense tots vosaltres no hauríem pogut dur a terme aquest projecte. ◆

A s'infern cap dret

Miquel Sbert

Tenim, resulta obvi, l'espai adjudicat pel poder fàctic editorial a la nostra columna. És arribada l'hora, doncs, no, potser sigui millor escriure *idò*. És arribada, *idò*, l'hora d'investir la problemàtica: cal esbrinar, amb serenitat i lucidesa, les diverses possibilitats temàtiques; seleccionar amb precisió els blocs de contingut; estructurar i prioritzar les matèries; fer una opció lingüísticoexpositivoexpressiva pertinent; considerar-ne la projecció i la periodicitat temporals; avaluar la conveniència d'incidir sobre la dada puntual de la concreció fugissera o cogitar sobre les possibilitats de l'avinentsa de la generalització quasiabstracta allunyada dels lligams de la temporalitat esboiradissa. Conseqüentment, procedim.

Primer, de què va la cosa? Tot va bé, l'economia, el turisme, el bàsquet, el Barça, l'Espanya-no de futbol, no en sé res, jo no parlava de futbol, bé, deixem-ho córrer-. El país, o sigui, a veure si ens entenem, el "projecte de país", és a dir, no... sí d'acord... que sí, que d'acord, caram! -ai!, volia dir, putes salades-. Concretem. Primer, de què va la cosa? Tractarem a la columna... O deu ser **en** la columna?

No perdem el control -ni la Punta de Son Gual, si pot ser, perdonau, ara no recordava que l'escrit és per a la revista de Lluçmajor i no per al poblet on visc-. Doncs bé, *idò* sí, el tema. Hem de perfilar-lo el tema. Si més no, a nivell -eh que sí?- **a nivell** de declaració d'intencions. Sí home, sí. De què ha d'anar això d'ací. Posem per cas de la llengua -ja hi som, tornem-hi torna-hi-, o posem per cas de les tàperes. És sabuda la concordança subtil que les lliga, tàperes i llengua i no només a Sineu, sinó a nivell de país. Per exemple. Només com a exemple ho escric. Podríem tractar de la llengua. O de la llengua. D'allò tan suggerent del 1986, què era? Ah, sí cosa d'una llei... Acabava amb **ó**. Més concretament en **-ció**.

Però no fotem, ja fa un fotimer d'anys -quants en deu fer?- que cuinàvem llengua a la raconera d'aquest **pinte en ample**. Més ben dit, hom -que bé que queda això d'**hom**- ha cuinat alguna cosa més que llengua al **pinte ample**? Sí, home, sí, poble, pàtria, país, poesia, esports, societat, cul(uep!)tura, pol(no eren grues?)ítica... de **tot i molt**, home **molt i de tot i tot molt molt**, fins i tot, gosaria dir. Perdoni, disculpi senyora, però n'està segura que, comptat i debatut no era **llengua** tot això? O, si no vol llengua eixuta, no serien tàperes? Escolti, deixis de comèdies-d'això també n'hi ha hagut, però calli, home- i vagi a moll de l'os. A quin moll diu? Al bessó -no, això va malament-. Déu meu, al rovell de l'ou. A la idea central, al perquè de tot plegat o sí, s'ho estima més, a la magnitud de la tràgedia. Però, sisplau -alça Manel quin catalisme, resulta com de caixa-, concretí. Concretí. De què anirà això? Què no farem oi amb tanta daixonses?

Bé, d'alguna cosa tractarem. Dificilment podrem evitar-ho. Avui en dia tothom fa coses importants, el ca -tranquils, ja sé que usar gos, endemés de fora de lloc, resultaria una collonada afeçada a la llista- i el moix en fan de coses transcendents i de projecció profunda. *Per consiguient* -ara sí que l'hem feta bona, perdonau, m'ha escapat, i som acabat la vergonya, vull dir, el *típex-són* faves comptades: algun contingut de subtileza pregona serà desenvolupat en aquest indret no sé si de la memòria, però sí de la revista. Així que, calma i bons aliments que la cosa complirà d'acord amb una planificació dissenyada amb una munió de *bytes* de la més sofisticada categoria i de més acreditada densitat. O sigui, podeu girar, amb tota contundència, la pàgina aquesta després de llegir-ne el títol. O, preferentment, abans fins i tot de llegir-lo. Aquesta és una recomanació d'índole sanitària. Per tal de contribuir a la salut pública -no a la salut "in" que això és tota una altra cosa-, la direcció digna de la nostra revista estudia la possibilitat de sortejar un institut d'ensenyament mitjà entre els més hàbils subscriptors de la revista capaços de fullejar-la sense copsar, ni tan sols a cua d'ull, aquesta columnària secció. Pensa també la digna direcció repartir -com a premis de consolació entre els concursants- alguns vídeos de les sessions més sucoses dels plenaries municipals, als efectes terapèutics oportuns.

Establerta la temàtica, per ventura -*quissà* a Eivissa- hauríem d'investir als altres aspectes perfilats -amb precisió notòria- al primer paràgraf o bé engrascar-nos en el desenvolupament del títol que encapçala la columna. No vull dubtar que si, a hores d'aquesta darrera retxa roman algun lector, el seu agraïment pel punt final substitutori de tals comeses serà notable. Així doncs, aquí va. ♦

Testimonis documentals de la nostra història

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

(V) Explotació del marès de Son Dalabau (1853)

A més de les pedreres de Son Verí de Baix, la possessió de Son Dalabau oferia possibilitats de riquesa per a la contractació de les seves pedreres també aquells anys anteriors a l'apertura del camí de s'Algar, l'any 1861. La família Tomàs la comprà l'any 1838 a Dona Cecília Borrà i així es va poder establir el seu llunyà litoral, conegut amb el nom de sa Marineta, a les immediacions del torrent dels Jueus.

El document notarial que donam a conèixer a continuació és important perquè l'any 1853 es contracta una pedrera de bona qualitat per part d'en Joan Tomàs, de Randa, a Llorenç Reinés, mestre picapedrer. El document té una duració de nou anys i hi ha una opció de la compra de la finca, a Reinés, si el propietari decideix vendre-la. Però el que és important per a la incipència de la població de s'Arenal és sens dubte el nombre de vuit trencadors que treballaven la pedrera fins que se n'alcançàs el nombre de vint. El transport del marès es devia fer a la platja i al punt conegut pel Mollet.

Aquesta referència testimonial que publicam a continuació, és del 23 de setembre del 1853 i supleix una altra escriptura de 10 de juliol del mateix any per haver-se rectificat alguns termes contractuals i diu així:

En la ciudad de Palma capital de la provincia de las Yslas Balears á los veinte y tres dias del mes de setiembre del año mil ochocientos cincuenta y tres. Ante mí, el Notario publico y competente numero de testigos, se constituyeron Juan Tomas, casado, hijo de Guillermo difunto, y de Juana Ana Amengual viviente, consortes que fueron, natural de Randa sufraganea de Algayda y vecino de Llummayor; y D. Lorenzo Reynés casado, de oficio albañil, hijo de Miguel difunto, y de Juana Maria Vives, consortes que fueron, de esta naturaleza y vecindad, y dijeron: Que con escriptura pública otorgada por los mismos ante el infrascrito Notario en dies Julio de este año, se habian comprometido en que Tomas estraheria cantos de las canteras de su propiedad llamada Son Delabau sita en el termino de Llummayor; confinante con el de esta ciudad y los trasportaria á la playa inmediata á dichas canteras desde donde los tomaria Reynés por su cuenta: pero

S'ARENAL AL MAPA DEL CARDENAL DESPUIG L'ANY 1784

conteniendose en dicha escriptura muchos pactos que consideran serles gravosos en la actualidad, se habian convenido en anularla y sustituirla por la presente; y llevandolo á puro y debido efecto libre y espontaneamente otorgan: que revocan y anulan la citada escriptura y se dan uno al otro por libres de los compromisos y obligaciones contrahidos en ella continuando pero aquel convenio por espacio de nueve años á contar desde esta fecha bajo los pactos siguientes:

Primeramente el referido Tomàs continuará estrahiendo cantos de las mencionadas canteras, debiendo al efecto mantener continuamente en las mismas ocho canteros o trabajadores diarios, sin perjuicio de poder aumentar este número hasta el de veinte si viene convenirle y todos los cantos que por los mismos se estraigan conducidos que los haya Tomas á la playa y punto llamado el Mollet los entregará a Reynes y este se los pagará á ocho sueldos y medio la docena.

Segundo; no tendra Tomas obligacion de estraher ningun canto de las mencionadas canteras siempre que tuviese que pagar el jornal diario á los trabajadores á mas de seis sueldos y medio la docena á no ser que Reynes le abonase la diferencia de mayor precio; ni obligarle á estraherlos en ningun punto del predio desde donde fuese difícil el transporte á la playa, entendiendose para esto, siempre que Tomas no pudiese cargar el carro con carretada completa á no ser que Reynes le abonase la diferencia de trabajo en el transporte de los cantos.

Y finalmente es pacto, que el referido Tomas no podrá vender el mencionado predio Son Delabau durante los nueve años por los cuales se celebra este contrato, y en caso de venderlo durante este tiempo, se compromete á pagar á Reynes, por los perjuicios que le irrogaria y en garantia de lo estipulado; la cantidad de quinientas libras de esta moneda. Y también lo es de que todos los cantos que se inutilicen en el transporte hasta la playa son de cuenta del propio Tomàs. Y á la puntual observancia de todo lo estipulado en esta escriptura y á no reclamarla en ningun tiempo obligan ambos otorgantes todos sus bienes presentes y futuros con renunciacion de leyes, fueros y privilegios de su favor y sometendose á los tribunales donde fuere la presente escibida para que á la sola ostension les obligue á su observancia y cumplimiento. Así lo otorgan Tomas y Reynes, por mi conocidos, siendo presentes por testigos al efecto requeridos Gabriel Puigserver y Miguel Estelrich vecinos de esta ciudad: firma el memorado Juan Tomas y por D. Lorenzo Reynes que ha espresado no saber escribir lo verifica á su ruego el testigo Gabriel Puigserver: y advertí á ambos otorgantes que en el termino de doce dias á contar desde esta fecha se há de registrar este instrumento en la oficina de Hipotecas de este Partido sin cuyo requisito será nulo y de ningun valor: de todo lo cual doy fe. Juan Tomás, Gabriel Puigserver (rubricado). Ante mí Gabriel Estelrich Not. (rubricado)

ARM, Prot 4664, 53-54 v. ♦

Martí Riquer, el mestre

Bartomeu Font Obrador
De la Reial Acadèmia de Bones Lletres

És el novell i flamant premi Príncep d'Astúries de Ciències Socials 1997. El guardó, llargament desitjat i esperat per tots el qui l'estimam i admiram, significa el reconeixement dels mèrits de l'il·lustre professor i també, a la vegada, pretigia els mateixos premis.

Ara, complits els 83 anys de la seva vida, ha dit que és imprescindible cultivar la memòria, una de les potències de l'ànima, com ho són també la intel·ligència i la voluntat. La dita és de sensibilitat lul·liana i palesa la cultura extraordinària del nostre terme.

Homenatge, doncs, als nostre generós amic. Evocació dels anys 70 en què ell i jo ens trobàvem amb amical companyonia a Palma, Barcelona, Palerm i Nàpols, assistint com a membres de la Comissió Permanent dels Congressos d'Història de la Corona d'Aragó a les seves reunions preparatòries. I com no recordar aquell meravellós projecte de viatge històric a Grècia i Asia Menor, l'autèntica ruta dels almogàvers? Desigs del cor amb passió per recordar un comú passat gloriós, però dissortadament no duit mai a efecte. Barons de desigs també com el nostre il·luminat mestre Ramon Llull. Quina emoció la meua, la de l'any 1975 quan els professors Martí de Riquer, Lluís Pericot i Frederic Udina -volguts mestres els anys 50 a l'Alma Mater de Barcelona- proposaren el meu nom com a membre

corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres. Any d'afanys íntims tant acadèmics com científics per la publicació del primer volum de la Història de Lluçmajor.

Moments també aquells de germanor i gosadia en què sorgia el tema de la nissaga dels Riquer. El nostre estimat mestre solia esmentar l'intrèpit mariner Antoni Riquer, capità de molta fama consolidada per l'abordatge que féu del vaixell anglès Felicity i del capità Novelli o el Papa el primer de juliol de l'any 1806 i per la qual gesta se li concedí el títol d'alferes de la Reial Armada. El canonge historiador Isidor Macabich publicà les famoses Cobles a la presa de El Papa de les quals en són aquests versos:

*Más te valiera, pirata,
verte metido en Argel
que no venir a probar
el gran valor de Riquer.*

L'Ajuntament d'Eivissa l'honorà com fill il·lustre. Antoni Riquer i Arabí fou tinent de navili per les preses de cors. Nasqué el 18 de gener de 1773 i morí el 2 de juliol de 1846. Tot el que poguem arrebregar de dades documentals sobre el renombrat corsari eivissenc -ens suplicava el doctor Martí de Riquer- us agrairé de tot cor m'ho faceu saber. L'orgull de sentir-se un poc eivissenc bé demostrava el seu sentiment pregonament mediterrani.

Homenatge al savi professor de la Universitat de Barcelona dels anys 50. Ell impartia la Història de les Lletres Romàniques I i II i la Història de la Literatura Catalana. Les seves lliçons i els cursets monogràfics sobre figures i obres de la Literatura Medieval, plenes de documentació històrica, crítica rigurosa i humanisme, transmetien il·lusió, i entusiasme als seus deixebles que sentien l'alegria d'entendre i assaborir els temes dels textos antics per tal de trobar-hi la substància i la vibració de la seva pervivència i així despertar la personalitat dels qui l'escoltaven embadalits i sorpresos. Que cada un sigui el que és i el millor que pot ésser. Gràcies a les seves lliçons i al seu estímulo. L'antic aforisme era: no és bon alumne sinó el que tracte de superar el seu mestre.

A la monumental Història de la Literatura Catalana hi trobam els millors exemples literaris escrits en la seva llengua per catalans, mallorquins, valencians i rossellonesos. Martí de Riquer diu a la nota preliminar que segueix un criteri filològic i de cap manera no vol ofendre ningú ni fer imperialisme barceloní. Hi ha fets del passat -història i llengua- i del present -llengua-, que són com són i no tenim dret a capgirar-los ni a dissimular-los. Ramon Llull nasqué a Mallorca, però si els seus pares no haguessin estat catalans hi hauria nascut de pares moros i segurament no hauria estat cristià. El gran poeta Ausias Marc, que en un dels seus versos proclama eloqüentment la seva valencianitat, era fill d'un altre poeta que vivia a València, Pere Marc, el qual era germà d'un altre poeta Jaume Marc que vivia a Barcelona. Tant absurd fora, doncs, fer la Història d'una literatura on es parlés de Pere i Ausias Marc i se n'excloués Jaume, com fer-ne una altra on només es parlés d'aquest i no hi poguessin ésser esmentats aquells dos perquè oficialment no eren catalans. I dic, oficialment, emprant un neologisme, perquè hem de reconèixer que hi ha fets que no es poden negar, com és la consciència de valencianisme

34

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Lluçmajor)

o de mallorquinisme. Ja l'any 1395 fra Antoni Canals, en prologar la seva versió d'un obra de Valeri Màxim, afirma que l'ha traduïda del llatí "en nostre vulgada lengua materna valenciana" tot i que d'altres ja abans l'havien traduïda en "llengua catalana", i el que és més sorprenent és que aquesta versió és feta en un idioma que és exactament igual al que escriuen autors nascuts a Barcelona o a Mallorca. El desembre del 1420 Alfons el Magnànim desposseix Gispert de Talamanca de l'alcaidia i batlia del castell de Vall d'Uixó perquè no era valencià sinó català "non valentinus nus sed potius cathalanus" i l'atorga al poeta Jordi de Sant Jordi per tal com aquest era cavaller valencià. A mitjan segle XV l'humanista Ferran Valentí, en prologar la seva versió de les Paradoxes de Ciceró, dirà: "He posada e transferida aquesta petita obra de Tul.li, gran en sentència, de latí en vulgar materno o malorquí, segons la ciutat de on só nat e criat". I si aquesta traducció ens hagués pervingut anònima i sense l'esmentada frase del pròleg, l'estudi de la seva llengua no ens permetria de concloure si el traductor era català, valencià o mallorquí.

L'il·lustre i benemèrit professor Martí de Riquer, filòleg, historiador, medievalista i mestre de generacions de catalanistes i hispanistes des del 1944 fins el 1984 que es retirà de la docència encara que continua a la universitat com a professor emèrit ha realçat en tot temps i en tot lloc el nostres valors literaris i mallorquins des de Ramon Llull passant per Berenguer de Noia fins a Anselm Turmeda. El Llibre de Tres, un text del segle XIV atribuït precisament a Anselm Turmeda, llibre divertidíssim, és el que ara treballa i vol donar a conèixer. "El premi Príncep d'Astúries m'ha arribat quan jo treballava aquest text medieval ma-

llorquí", ens diu Martí de Riquer.

Seria injust per la meua part deixar d'esmentar la valuosíssima col·laboració del meu admirat mestre quan documentà històricament i literària l'avui conegudíssima **Viadera de Lluçmajor** localitzada i transcrita d'un document notarial llucmajorer. En afectuosa carta del 29 de maig de 1974 em deia: *La poesía que me envía es de gran interés literario. Se trata de una composición popular o popularizante -o sea, en este último caso de un autor culto que imita el estilo popular- con refrán -estribillo- de dos versos y paralelismo al estilo gallego portugués. Dentro de la poesía provenzal -de la que es heredera la catalana de los siglos XIV y XV- se puede clasificar en el subgénero llamado viadera -canción de vía, de camino-, de la que sólo se conocen dos muestras: una, tal vez del año 1269, es del trovador Cerverí de Girona -llamado también Guillem de Cervera-, que era catalán, pero escribía en correcto provenzal, y otra intercalada en la traducción catalana del Decamerón de Boccaccio hecha en San Cugat del Vallés en 1428. Los versos iniciales de esta canción mallorquina dicen así:*

**No le.us diré qual és ma senyora,
no le.us diré, més assí balla.**

Homenatge també al mestre que durant la seva fecunda vida ha treballat tant per enaltir la cultura i la llengua nostrades. Moguts per l'admiració i l'agraïment li deim: Enhorabona!

(Article publicat a *Ultima Hora*, 16-V-1997) ♦

TELYCO

LLUCMAJOR

Grupo Telefónica

NOVOFAX

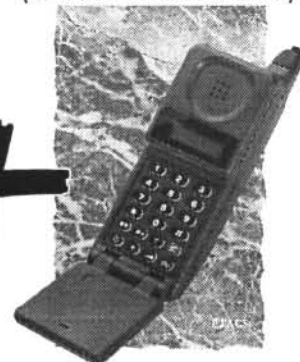

**Antes
49.000.-
Ahora
43.000.-**

TELEFONO INALAMBRICO

TELEFONO MOVIL (CON BATERIA DE 24h.)

+
= 10.990.-

C/. Antonio Maura, 57 Bajos. - 07620 LLUCMAJOR - Tel. / Fax: 12 10 83

Sa penya d'es falcó

El conseller de Foment, Joan Verger, té clar que l'autopista s'ha de construir i que és la millor solució per al problema del trànsit. Mallorca viu del turisme i no de l'agricultura, per tant poc importa que es destrueixin o divideixin finques o garrigues.

Però mentre Verger col·loca l'autopista de Llevant, que deixarà aïllades els pobles de Lluçmajor, Campos, Porreres i Felanitx, amplia i millora la carretera Palma-Manacor, que continuarà passant per Algaida, Montuïri i Vilafranca. Endevinau de quina localitat d'aquestes és veï el senyor conseller? Segur que direu que és una bona passada.

L'Ajuntament ha editat un full que adverteix els turistes de s'Arenal sobre les sorpreses que poden tenir si es troben amb clavelleres i trilers. Sorpreses desagradables sobretot per a la integritat de les seves carteres.

Els cartells provoquen la mateixa reacció en tots els turistes que s'aturen a llegir-ne el contingut. Després de llegir les primeres lletres i de contemplar els dibuixos, comprovem ràpidament si la cartera o els doblers continuen a la butxaca.

L'inesperat canvi de lloc del mercat dels divendres ha mobilitzat tots els comerciants de Lluçmajor (o quasi tots). Davant les queixes referents a la manca d'informació donada pel batle a les persones afectades, "El rei Sol local" va convocar certs comerciants, primer va convocar els de la Plaça i després els del Born. No era qüestió que es reunís massa gent, i que el populatxo rememoràs l'assalt a la Bastilla. Als del carrer Constitució i Sant Miquel, així com els de la Fira i Font no foren convocats, i quan l'apotecari Gamundí (júnior) i na Magdalena Garcias (carnisseria Zanoquera-Garcias) anaren a la Sala per escoltar els raonaments del Sr. Batle, aquest, amb la diplomàcia que el caracteritza, va manar fer-los fora i així es va fer perquè no havien estat convocats. De fet, això no fou molt important, perquè en resum el que va dir va ser que això s'havia decidit així, i així seria, o dit d'una altra manera: "L'Estat, som jo".

Com cada any a l'estiu, s'Arenal reviu tota la seva activitat, i com cada any la gran aglomeració d'habitatges crea una sobrecirculació que és molt difícil fer fluida. Un dels punts més conflictius de la Platja de Palma és al torrent dels Jueus, on s'uneixen els termes de Palma i Lluçmajor. Sobre el carrer que passa per damunt el llit del torrent hi ha una línia contínua que no es pot trepitjar, i també a tots dos costats de la via és prohibit aparcar, en prevenció que si això es produís causaria un embós.

A pesar de totes aquestes precaucions, constantment hi

ha cotxes mal aparcats i generalment només a la mitja part de Lluçmajor, amb l'augreujant que quasi sempre és un Suzuki blanc descapotable que l'any passat ja hi solia tenir l'aparcament reservat.

Els vianants que, a les hores punta, es troben que per la voravia no hi poden passar, ja que s'estreny a la caseta de venda de revistes que hi ha sobre el pont, i es veuen obligats a baixar, i trobant-se amb els cotxes mal aparcats, han de passar pel mig de la calçada, impedit que hi hagi un trànsit fluid, i posant també en perill la seva integritat física.

El que el falconet es demana és: com és possible que, havent-hi, de vegades la policia municipal al costat mirant la feta, no els faci circular, i si són reincidents, com és el cas, els multi, i si no saben qui és el propietari que se l'endugui la grua, que per cert, a s'Arenal funciona. Amb qui deu tenir bo aquest? ♦

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62

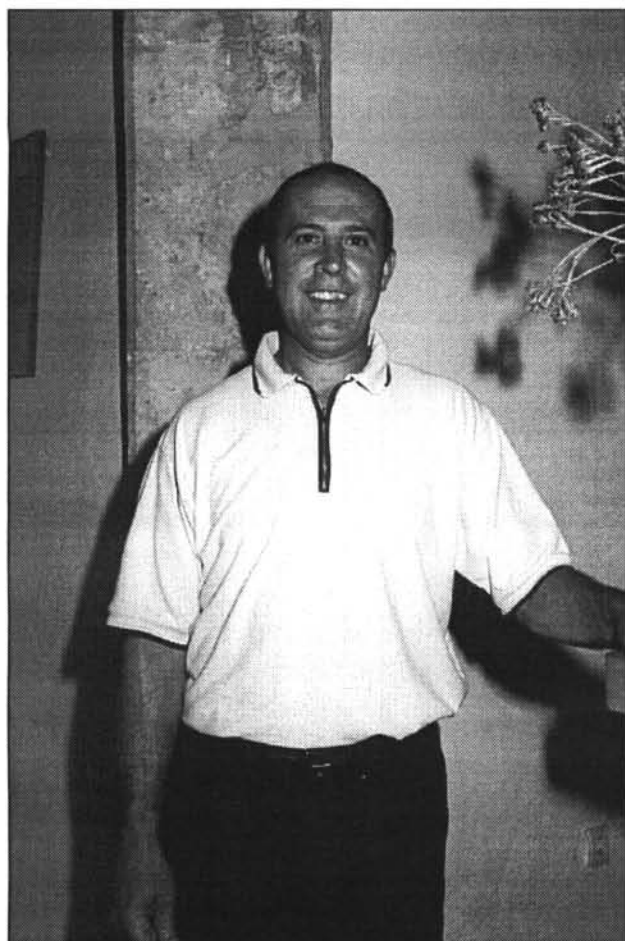
(Lluçmajor)

Esports

Entrevista a Joan Oller, President del CD Espanya

Per primera vegada han entrat dones a la Directiva

Catalina Font
Foto: C. Julià

- Com consideres que ha anat aquesta temporada al Club?

- Tenint en compte que quan vàrem agafar el CD Espanya estava en una greu situació i que no vàrem tenir gaire temps per poder organitzar tots els equips, crec que ha estat una temporada positiva i hem aconseguit tenir 8 equips en competició.

- Com veus el futbol llucmajorer?

- El futbol, en general, gaudeix de bona salut; hi ha bons equips, el que falta és que hi hagi més afició per part dels llucmajorers i llucmajoreres.

- Quins canvis principals hi ha hagut respecte de l'any passat?

- Que s'han introduït dones dins la Directiva del Club i que tots els entrenadors han entrenat amb títol.

- És bo que els equips pugin a categories superiors o suposa unes despeses massa grans?

- Sí que és molt bo que pugin. Aquest fet provoca que els jugadors juguin amb molta més competitivitat i es formen molt millor, i, també d'aquesta manera, l'afició augmenta.

- Hi ha algunes novetats de cara a la propera temporada?

- Intentarem millorar tots els equips en tots els aspectes; a més, farem tot el possible per tal que el primer equip pugui a III Divisió ja que aquesta temporada no ha pogut ser. També donarem l'escoleta de Futbol d'alta, amb el nom del CD Espanya.

- Com està la situació econòmica actual?

- La situació econòmica podem dir que està bé, perquè acabarem la temporada amb superàvit. ♦

37

PERRUQUERIA

Finà

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

Cadettes CD Espanya

Subcampions de la Copa President

Jaume

Foto: C. Font

Resumim: els cadettes del CD Espanya han fet una temporada extraordinària que els ha portat a l'ascens a 1a. Després d'aquesta magnífica Lliga, en què han quedat en segon lloc a la taula classificadora, han jugat la copa President. I també han arribat a la final. Una final, emperò que, després d'eliminar els inquers del Beat Ramon Llull s'hagueren d'enfrontar a un equip que durant tot l'any ha estat un adversari invencible; ens estam referint al CD Barracar de Manacor. I no ha pogut ser. El CD Barracar, el tercer classificat a la taula general d'aquest Campionat de Lliga 1996/97 s'ha proclamat campió de la Copa President per un gol d'avantatge. Ha estat una temporada, repetim, fantàstica, plena d'emocions i de bons resultats i una Copa President no exempta de glòria.

Resumim, tot seguit, els darrers encontres d'aquesta Copa President.

Dissabte, dia 4 de juny: B. Ramon LLull, 4- CD Espanya, 4. Els gols llucmajorers marcats per B. Manresa, S. Canyellas (2) i Tomeu Pastor.

Una setmana més tard, els inquers venien a casa i veien com l'Espanya els guanyava per golejada: CD Espanya, 4- B. Ramón Llull, 1. Gols espanyistes de Llorenç Abellán, Rafa Ramos i Bartomeu Manresa (2).

El propassat dimecres, dia 25 de juny tengué lloc el primer encontre que enfrontava els dos primers classificats, aquest pic a Manacor contra el CD Barracar amb el següent resultat: CD Barracar, 3- CD Espanya, 2. Gols de

Francisco Berrocal, Llorenç Garí i Guillem Roig, Cadettes del CD Espanya.

R. Ramos i Rafa Secilla.

I el darrer partit de la temporada, amb més afició de manacorins que no de llucmajorers (per què no dir-ho), amb un vent que feia por i una primera part en què els llucmajorers encaixaren un 0-3 que els va deixar (aparentment) desmuntats. A la segona meitat, però, remuntaren el resultat i el partit va acabar amb empat a tres gols (els realitzadors llucmajorers foren S. Canyelles, B. Manresa i Llorenç Garí). No obstant la remuntada, el resultat no va ser suficient per als nostres cadettes i no pogueren assolir el primer lloc a aquesta, tan disputada Copa President. ♦

38

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

Marató amb patins, una de les activitats.

Club d'Hoquei Lluçmajor

CESLL

- En aquests darrers mesos el Club d'Hoquei Lluçmajor s'ha donat a conèixer amb molt d'èxit en l'àmbit de l'hoquei balear. Ha participat i guanyat el trofeu Roll&Roll d'hoquei en el qual participaren tots els equips de l'illa i també va participar en l'eliminatòria contra l'Espanya per acudir al campionat d'Espanya d'aquesta modalitat, però, per mala sort, l'equip de Lluçmajor no va aconseguir guanyar a la selecció de 5 equips pertanyents al club Espanya al qual també s'afegiren jugadors d'altres categories per disputar els encontres contra el Lluçmajor.

L'equip té previst de participar en torneigs d'hoquei de tres contra tres i en alguns torneigs d'hoquei i patinatge que se celebraran pròximament, també té programada l'organització de torneigs d'hoquei i mostres de patinatge a les festes de s'Arenal i per les festes de Santa Cànida, a Lluçmajor.

A més a més, l'Ajuntament té en projecte la construcció d'unes instal·lacions esportives condicionades per practicar aquest esport i també el patinatge artístic i altres activitats relacionades amb el patinatge. Però de moment, en aquestes dades, l'Ajuntament de Lluçmajor ha cedit unes hores als pavellons de s'Arenal i de Lluçmajor per poder començar de forma correcta els entrenaments i així l'equip pugui obtenir millors resultats (tot i que pugui semblar difícil). ♦

Genaro Ramos, una jove promesa del ciclisme mallorquí

C. Font

En Genaro Ramos té setze anys i forma part de l'equip Cadette del Club Ciclista de Sineu (AC Sineu). Va participar a Barcelona, a la prova coneguda com "Memorial Ricard Pla" (Campionat dels Països Catalans) i va aconseguir el sisè lloc a la cursa i es va classificar segon en la prova de muntanya, ja que la cursa tenia dos colls.

Recentment ha participat al Campionat d'Espanya de Ruta, celebrat a Melilla. Aquesta és la correguda més important d'aquesta categoria: consta d'un circuit de 15 quilòmetres i es fan quatre voltes al circuit; és una prova molt dura, amb rampes de fins a un 16% de desnivell, i G. Ramos hi va participar en la Selecció Balear, formada per quatre corredors que eren el mateix Ramos, V. Reinés, B. Soler i José A. Martínez, amb un total de 114 corredors. Enhorabona per aquests èxits i ànims! ♦

G. Ramos, ocupant el 2n lloc al Pòdium.

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Lluçmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Forti)
Tel.: 45 70 78 • PALMA

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Gimnàstica rítmica

I.B.

- En els campionats d' "Esport escolar", en la modalitat de gimnàstica (mans lliures) que es realitzaren a la ciutat d'Eivissa, les alumnes del CP Rei Jaume III de Llucmajor, Immaculada Garcia, Aina M. Llompart, Maria I. Martín, Sofia Maldonado i Cristina Morell, que pertanyen a l'escola de competició Llucmajor-Arenal, aconseguiren guanyar el campionat de Balears en la categoria de Benjamins.

Les nines llucmajoreres, membres de la Federació Balear de Gimnàstica Rítmica Maria I. Sánchez, Antònia Massip i Maria del Mar Fernández, partiren cap a Barcelona per disputar el campionat d'Espanya en la categoria Aleví en la modalitat mans "lliures i aparells".

Cal recordar que na Maribel Sánchez, a l'edat de 8 anys, ja va aconseguir ser la primera classificada de Mallorca, i després, de Balears.

A totes els desitjam que continuïn aconseguint èxits. ♦

Equip guanyador dels Campionats Escolars de Balears (Benjamins)

L'equip que va a disputar el campionat d'Espanya.

40

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

Partner

ZURICH
SEGUROS

ELS NOSTRES VEHICLES INDUSTRIALS VOS OFEREIXEN ROBUSTESA,
FIABILITAT, COMODITAT, SEGURETAT I MANEJABILITAT

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Entre noltros

Naixements

- Desideria-Carmina Arredondo Kuster, filla de José i Angélica, nasqué el 21-5-97.
- Francesca Sastre Mulet, filla d'Antoni i Joana-Sebastiana, nasqué el 21-5-97.
- Aina Maria Prohens Monserrat, filla de Bartomeu i Margalida, nasqué el 28-5-97.
- Joan Prohens Monserrat, fill de Bartomeu i Margalida, nasqué el 28-5-97.
- Joan Moragues Pericàs, fill de Francisco-Javier i Lluçia, nasqué el 4-6-97.
- Carlos Sastre Vallejo, fill de Sebastià i Aina María, nasqué el 7-6-97.
- José Antonio Toro Comino, fill de José Antonio i Angela, nasqué el 13-6-97.
- Joan Tébar Xamena, fill de Francisco Javier i Joana, nasqué el 13-6-97.
- Joan Pedro Martínez Lersch, fill de Joan Maria i Ulrike Helene, nasqué el 13-6-97.
- Neus Moragues Fornés, filla de Joan i Martina, nasqué el 21-6-97.
- Sebastià Romaguera Puigserver, fill de Damià i Sebastiana, nasqué el 21-6-97.
- Antonio José Grande Corral, fill d'Antonio José i Ascensión, nasqué el 28-6-97.

Matrimonis

- Francisco Antich i Ferrer - Irene Cardona i Rosselló, es

casaren el 17-5-97 a l'església de Sant Bonaventura.

- Francisco Morey i Lorenzo-Margalida Torres i Portell, es casaren el 24-5-97 a l'església de Sant Bonaventura.
- Lluís Ferrari i Jiménez-Isabel Maimó i Gelabert, es casaren el 7-6-97 a la Parròquia de Sant Miquel.
- Miquel Roca i Roca-Paloma Llabrés i Ramis, es casaren el 10-5-97 a l'església Ntra.Sra. de Gràcia.
- José Antonio Sanchís i Llinares-M. del Mar Isabel Barroso i Ramírez, es casaren el 30-5-97 a la Casa Consistorial.
- José Antonio Toro i Navalón-Angela Comino i Pérez, es casaren el 21-12-96 a la Parròquia de Sant Miquel.
- Juan Miguel Camacho i Ferriol-Myriam Nuria Fernández i Quiñones, es casaren el 12-6-97 al Jutjat de Pau.
- Esteban Ramón i Monegal-Juana Carmen Bonet i Escalera, es casaren el 17-5-97 a la Parròquia de Sant Miquel.
- Antonio Bono i García-Encarnación Gómez i Puigserver, es casaren el 26-6-97 al Jutjat de Pau.

Defuncions

- Juan Quetglas Grauet, morí el 23-5-97 als 33 anys.
- Magdalena Reynés Vanrell, morí el 30-5-97 als 80 anys.
- Jacobus Gerardus Maria Franssen, morí el 31-5-97 als 53 anys.
- Valentina Angela Escribano Mesquida, morí el 1-6-97 als 33 anys.
- Jan Mikus, morí el 30-5-97, als 25 anys.
- Margalida Vanrell Rigo, morí el 3-6-97 als 76 anys.
- Margalida Viñas Munar, morí el 18-6-97 als 85 anys.
- Bonaventura Rullán Bauzá, morí el 18-6-97 als 87 anys.
- Pedrona Julià Noguera, morí el 29-6-97 als 92 anys.
- Francisco Lladó Vicens, morí el 29-6-97 als 69 anys. ♦

ON
CORRE a
FIAT

**FIAT
BRAVO**

**FIAT
BRAVA**

desde **1.540.000** pts.

Horari d'estiu: de 8 a 14 h.

F.P.P. Persepolis - Bazarres U.S.A. stamp - imp. de matriculació, promocions i Part Prezer inclòsides

T A L L E R S
CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL

FIAT

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmaior)

Sopa de lletres

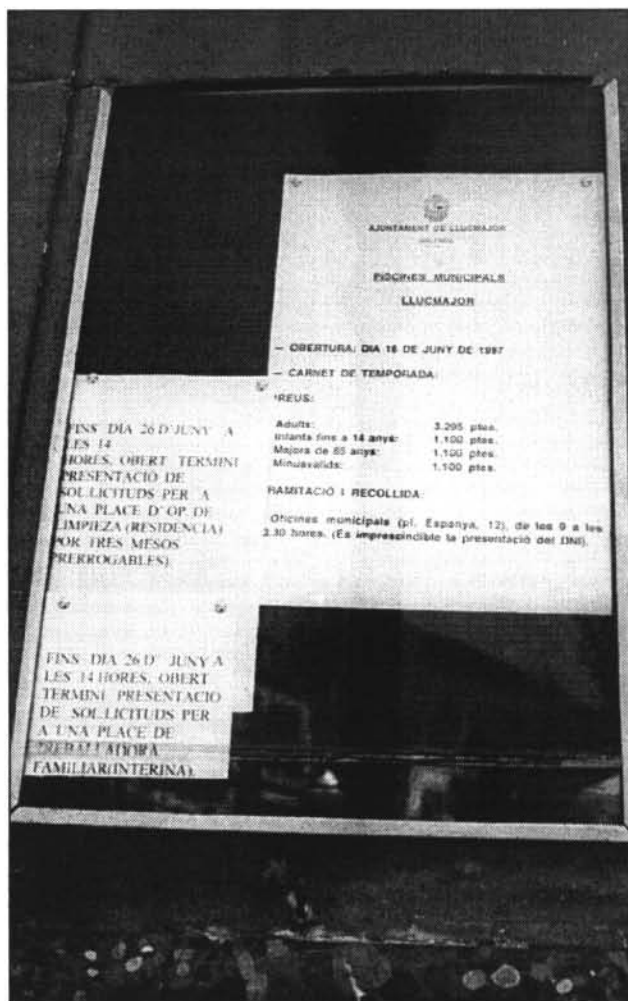
13 ocells passeriformes

E N C E A F P K L P B Q A M D E T
 E O F E S D O L E J I I E S E O H
 A S I N Y T E A L N V N A H R P B
 I C E J F N I L R I A M J D A M D
 F E I B R N A T R A A B M A N Q I
 D T B O I A O G A D A L L U C U C
 E A T I F B S O I C M N O E N A O
 A S I O A L V B E R T B O F S U M
 E T N C U T C I N R E A T N V G T
 T I T I N A S O R D A X I N A Y D
 I L S R M M C R T O N P P U E Z H
 U E S E S B T E I E J G O A S U A
 L E E R S O L L E R A C R D C P V
 A U O R B L C G D O F E E V I A P
 M E T E U L A D E R O T K H T E S
 L A U F S O T A R E G A O F C V A

42

Solució del mes passat

- S'Àguila
- S'Allapassa
- Can Cura
- Ca S'Hereu
- Païssa
- Lluçamet
- Galdent
- Cugulutx
- Tió
- Vernissa
- So N'Eixida
- Son Noguera
- Cas Frares ♦

- Un Ajuntament que no fa ús dels recursos que té, és un Ajuntament mal administrat.

Tenint una normalitzadora lingüística, posar al tauler d'anuncis un escrit tan breu com aquest, amb tantes faltes, és una mostra de la pobresa d'inquietuds i nivell cultural dels membres del nostre Consistori. ♦

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

**Foto
Elar**

Reportatges 36 anys al
Fotos carnet, etc. seu servei

Cl. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (Lluçmajor)

SY P

SERVEI I PREU

**ARA QUE VE L'ESTIU
MENJAU FRUITA DEL TEMPS**

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)
Pediatria
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S.

Clínica Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psiquiatria
Psicologia
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Pisioteràpia
Atenció primària per a deportistes
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC - ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VITALICI - L'ALIANÇA

Plaça d'Espanya, 56 - Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

La Seat Inca representa la fórmula mixta ideal de vehicle comercial i de turisme, especialment en la seva versió Kombi Plus

SEAT INCA KOMBI Y KOMBI PLUS

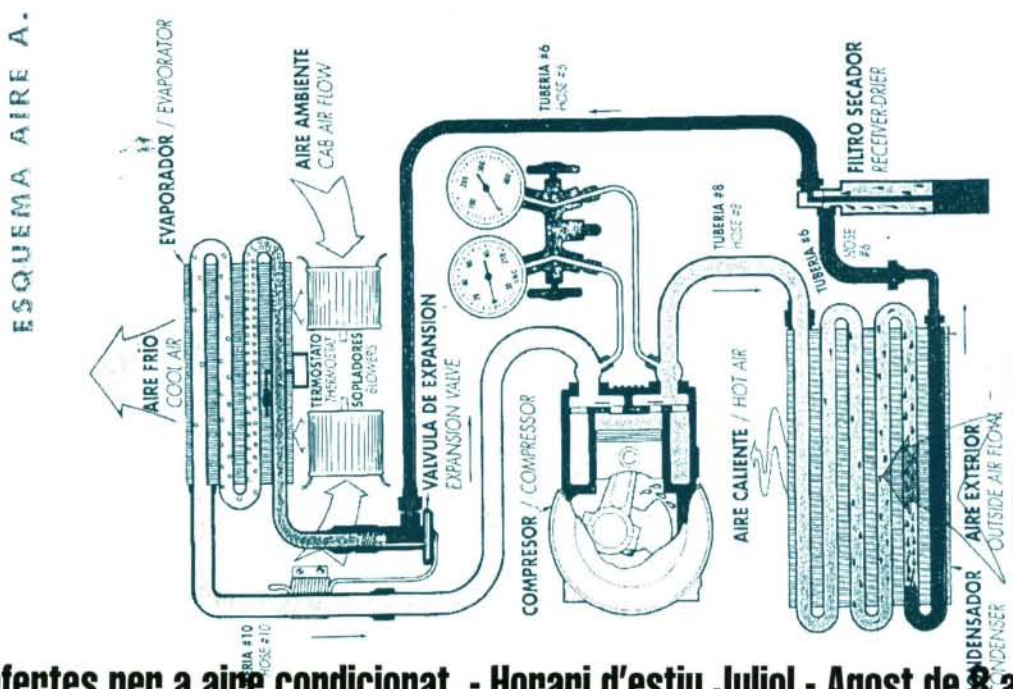
AUTO - ELECTRIC
Barceló

S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

Tenim ofertes per a aire condicionat. - Horari d'estiu Juliol - Agost de 8 a 14 h.